

**Spoštovane bralke,
dragi bralci!**

V teh dneh nas je mnogo ljudi vprašalo, zakaj Naš tednik in Inicijativa za skupno demokratično zastopstvo ne odgovarjata na ustrahovanja in podtikavanja ZSO. Odgovor na to je enostaven: Ni naš namen spuščati se v škodljiva prerekanja. Edino, za kar nam gre, so stvarne razprave o tem, kako priti do skupnega zastopstva. Zato podpiramo tudi temeljno glasovanje o vprašanju: Skupno demokratično zastopstvo – da ali ne?

Pozitivno se zavzemati za dobro stvar je stvari še vedno bolj koristilo, kakor s kladivom pobijati drugače misleče.

V tem smislu bomo ravnali tudi v prihodnje. Naj drugi polemizirajo in ustrahujejo – navsezadnje so stvarni argumenti še zmeraj bili odločilni.

Uredništvo
Našega tednika

**1102 odbornic in
odbornikov bo odločilo:**

Želimo koroški Slovenci skupno zastopstvo?

Mestni svetnik Fric Kumer: „Inicijativa za skupno demokratično zastopstvo nikakor noče izključevati slovenske levice.“

**Temeljno
glasovanje
se je
začelo**

nt
naš tednik

Številka 45
Letnik 45
Cena 10,— šil.
(25,— SIT)
petek,
12. november 1993
Poštnina plačana
v gotovini
Celovec P.b.b.
Erscheinungsort
Klagenfurt/
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt/
Poštni urad
9020 Celovec

Prejšnjo sredo, 10. novembra, se je začelo temeljno glasovanje o skupnem demokratičnem zastopstvu, ki bo trajalo do petka, 26. novembra 1993. 1102 odbornic in odbornikov bo odločilo o tem, ali koroški Slovenci hočemo v prihodnje imeti skupno zastopstvo. Zastopstvo, ki bi bilo izvoljeno direktno in v katerem bi bile zastopane vse politične in svetovnonazorske struje. Na zunaj pa bi tako zastopst-

vo govorilo s skupnim jezikom ter tako učinkoviteje zastopalo interese slovenske narodne skupnosti.

Zato to temeljno glasovanje ne more biti naperjeno proti nikomur, zlasti tudi ne proti slovenski levici. Kakor poudarja mestni svetnik Fric Kumer v pogovoru z NT (stran 3), „namen skupnega zastopstva ni izključevanje levice, temveč nasprotno: dati čimveč oz. vsem rojakinjam in rojakom možnost, da soddoločajo o prihodnosti slovenske narodne skupnosti na Koroškem“.

**Deželni glavar Zernatto
apelira na koroške Slovence:**

**„Nujno potrebujemo
uradnega pogovornega
partnerja“**

Na 4. narodnostnem kongresu koroške deželne vlade v Droboljah (beri strani 6 in 7) je deželni glavar Zernatto koroške Slovence z jasnimi besedami pozval, da naj čimprej odločijo o tem, kdo jih naj uradno zastopa nasproti deželnim in državnim oblastem. Zernatto dobesedno: „To je moja srčna želja. Drugače bo zelo težko nadaljevati politiko v korist slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Jaz osebno sem zelo zainteresiran za to, da bi v prihodnje sprejeli sklepe, ki bi pozitivno vplivali na razvoj koroških Slovencev.“

Obiščite razstavo ziljskih noš na družinskem sejmu. Krščanska kulturna zveza in Mohorjeva se bosta z razstavo ziljskih noš predstavili na letošnjem družinskem sejmu, ki bo v času od četrka, 11. novembra, do nedelje, 14. novembra. Razstava noš in oblačilne kulture pri Zilji bo dnevno na ogled od 9.00 do 18.00 ure v hali 5 celovškega sejmišča.

Razstava prikazuje starejšo in mlajšo nošo kmečkega in kmečko-delavskega prebivalstva ter oblačilno kulturo slovensko govorečega prebivalstva od Potoč do Brnce.

INICIATIVA ZA SKUPNO DEMOKRATIČNO ZASTOPSTVO KOROŠKIH SLOVENCEV

p/n 10.-Oktober-Str. 25/III, 9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0463/512528, faks 0463/512528-22

Spoštovana odbornica, spoštovani odbornik!

Pri temeljnem glasovanju imate pravico glasovanja tudi Vi osebno, enako kot vse druge odbornice in odborniki vseh slovenskih društev in organizacij. Na osnovi javno dostopnih podatkov o funkcionalnih društev smo ugotovili 1102 glasovalna upravičenca/upravičenki, od katerih pa ima vsak(a) samo en glas, tudi če je zastopan(a) v več društvih in organizacijah. Vaš glas izraža Vaše osebno mnenje, ne mnenja Vašega društva ali organizacije.

Nekaj besed o NAČINU glasovanja:

Zagotovljena je tajnost glasovanja in izključena je vsakršna možnost manipulacije ali ponaredbe. Postopek glasovanja poteka pod nadzorom pooblaščenega javnega notarja dr. Arturja Roßbacherja iz Borovelj.

Veljavno lahko glasujete samo z glasovnico, ki nosi originalni žig in podpis notarja (levo od napisa „Glasovnica“). Važno je, da glasovnice ne založite ali ne izgubite; nadomestne glasovnice ni.

Poleg tega pisma in proglasa Iniciative ste prejeli:

- glasovnico
- prazno modro kuverto (brez napisa)
- prazno frankirano belo kuverto z naslovom notarja

Tako veljavno glasujete:

1. Najprej osebno izpolnite glasovnico s tem, da označite s križcem DA ali NE.
2. Glasovnico dajte v modro kuverto brez napisa.
3. Zaradi varovanja tajnosti dajte modro kuverto v že frankirano belo kuverto z naslovom pooblaščenega notarja.
4. Belo kuverto čimprej, oz. pravočasno dajte v poštni nabiralnik ali jo oddajte na pošti, najkasneje 26. novembra 1993 (odloča poštni žig).

Pod strogim nadzorom notarja se bodo odprle vrnjene kuverte in se bo ugotovil rezultat glasovanja. Vaš glas je pomemben za uspeh prvih neposrednih demokratičnih in tajnih volitev med koroškimi Slovenci in bo soodločal o nadaljnji usodi slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Zahvaljujemo se Vam za sodelovanje in Vas lepo pozdravljamo!

Za Inicativo za skupno demokratično zastopstvo koroških Slovencev:
Fric Kumer, Mihi Antonič, Marija Wakounig in Franc Rutar

Celovec, 10. novembra 1993

Dodatne informacije, če želite, Vam lahko posredujejo sodelavci Iniciative pod tel. št. 0463/512528 ali po faksu št. 0463/512528-22.

Slovenski zunanji minister Lojze Peterle

„Ne vidim razloga, da Slovenija ne bi priznala zida referenduma“

Minister Lojze Peterle je v pogovoru z Našim tednikom jasno podprl izvedbo temeljnega glasovanja o skupnem demokratičnem zastopstvu.

Naš tednik: Politična osveščenost in demokracija sta dva pojma, ki se med sabo dopolnjujeta. Kako ocenjujete v tej zvezi temeljno glasovanje vseh slovenskih odbornic in odbornikov o skupnem demokratičnem zastopstvu?

Minister Peterle:

Že v svojih, bi rekel „nepolitičnih časih“ sem si želel in pričakoval, da bodo koroški Slovenci kakor Slovenci, ki živijo v drugih državah kot manjšine, našli primeren demokratičen model za izražanje svoje politične volje. V tem smislu se mi zdi zamisel, da bi slovenske odbornice in odborniki izrazili svoj pogled na to vprašanje, povsem običajno demokratično sredstvo. Seveda si kot politik v Sloveniji želim, da bi potem tako zastopstvo bilo sposobno sprejemati za vezujoča in enotna stališča do nekaterih bistvenih vprašanj, pri katerih je pač enotnost potrebna.

ZSO očitava slovenski vladi, da je ona vplivala na odločitev za izvedbo glasovanja o skup-

nem demokratičnem zastopstvu. Kaj pravite k temu očitku?

Očitki slovenski vladi so povsem neutemeljeni. Slovenska vlada o tem formalno ni nikoli odločala. Koroški Slovenci so suveren subjekt in se bodo sami odločili

Prejšnji torek se je v Celovcu sestala delovna skupina, ki jo vodi poslanka državnega zbora Jadranka Šturm-Kocjan, s predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev, Slovenske gospodarske zveze, Krščanske kulturne zveze, Enotne liste, Dušnopastirskega urada, Zveze slovenskih organizacij in Slovenske prosvetne zveze.

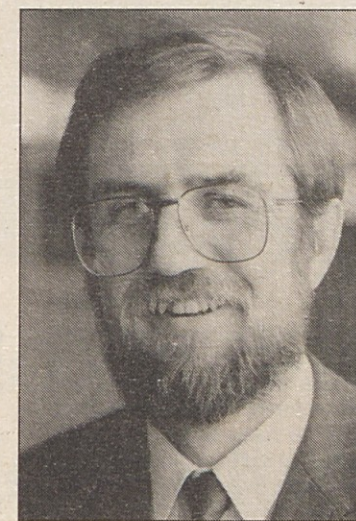
Izmenjava informacij je bila zelo izčrpna. Poleg že znanih zahtev glede ustanovitve dvojezičnih vrtcev, razširitve radijskega in televizijskega programa, izboljšanja signala RTV Slovenija, ureditve statusa glasbene šole itd. je bila posvečena precejšnja pozornost vprašanju skupnega zastopstva koroških Slovencev. Delovna skupina je bila mnenja, da bi se večina odprtih vprašanj manjšine lažje reševala, če bi manjšina imela skupno zastopstvo.

V Republiki Sloveniji, ki ima moralne in ustavne obvez-

nosti v zvezi s slovenskimi manjšinami, bi seveda skupno demokratično zastopstvo pomenilo čisto nekaj drugega, kakor razdeljeni glasovi o ključnih vprašanjih, ki zadevajo življenje manjšine.

Bo Republika Slovenija priznala izid referenduma?

Slovenija seveda ne more zastopati različnih demokratičnih principov za različne prilike. Referendum je demokratično sredstvo. Ne vidim razloga, da ne bi priznali politične volje, kakršnakoli se že bo na referendumu pokazala.

Zunanji minister
Lojze Peterle

Mestni svetnik Fric Kumer

„Glasovanje ni naperjeno proti slovenski levici“

„Nasprotno: čimveč oz. vse rojakinje in rojaki naj bi imeli možnost, da soodločajo o prihodnosti slovenske narodne skupnosti na Koroškem“. Tako mestni svetnik Fric Kumer v pogovoru z Našim tednikom.

Naš tednik: Zakaj si se odločil podpreti Inicativo za skupno demokratično zastopstvo?

mestni sv. Fric Kumer: Razprava o skupnem demokratičnem zastopstvu teče že zelo dolgo. Sedaj je čas, da se razprava neha in da se odloči, ali naj pride do takega zastopstva. Če bomo še naprej o tem vprašanju samu diskutirali, bodo druge važne stvari prišle prekratko.

Ti si se jasno izrekel za skupno demokratično zastopstvo. Kako si ga konkretno predstavljáš?

Skupno zastopstvo naj bi bilo podobno široko kakor pliberška EL. V njej imajo prostora vsi, ne glede na ideološko ali politično usmerjenost. Vsi imamo en cilj — zavzemati se za ohranitev in razvoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Temeljno glasovanje za skupno demokratično zastopstvo torej ni naper-

Predpostavljám, da bi slovenska vlada pozitivno ocenila demokratično in bazično prizadevanja na Koroškem, da se preseže model, ki je nastal po drugi svetovni vojni in ki je koroške Slovence pripeljal dobesedno v samoblokado.

Jeno proti slovenski levici?

Absolutno ne. Slovenska levica ima možnost soodločati tako sedaj kakor tudi v prihodnje. Namen skupnega zastopstva ni izključevanje levice, temveč nasprotno: dati možnost čimveč oz. vsem rojakinjam in rojakom za soodločanje o prihodnosti slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Je temeljno glasovanje povezano z narodnim katastrom in ugotavljanjem manjšine?

Kakor je znano, je temeljno glasovanje o skupnem demokratičnem zastopstvu tajno, odbornice in odborniki, ki imajo pravico glasovanja, pa so javnosti znani. Zato to ni nobeno preštevanje manjšine in registriranje v narodni kataster. Če nekateri trdijo, da brez narodnega katastra ni možno uresničiti skupnega demokratičnega zastopstva, lahko samo rečem: prvič, zame narodni kataster absolutno ne pride v poštev, drugič, možno je uresničiti skupno demokratično zastopstvo na vsak način brez narodnega katastra in ugotavljanja manjšine. Zato je vsako strašenje z narodnim katastrom in ugotavljanjem manjšine odveč.

Iniciativa se ne zavzema za skupno, temveč tudi za demokratično zastopstvo. Pomeni to, da osrednje organizacije niso demokratične ustanove?

Nikakor ne. Gotovo so tudi osrednje organizacije demokratične

Marija Wakounig:
„Postaviti se na lastne noge!“

Naš tednik: Zakaj podpirate Inicativo za skupno demokratično zastopstvo?

Marija Wakounig: Ker imam takó možnost, da javno povem svoje mnenje o nadaljnji politiki naše narodne skupnosti. Hočem sooblikovati našo prihodnost in prihodnost svojih otrok.

Zakaj mislite, da je skupno demokratično zastopstvo potrebno?

Vsak posameznik sam najlaže pove, katere potrebe ima. Isto naj velja za narodno skupnost.

Nekateri trdijo, da je za skupno demokratično zastopstvo potreben narodni kataster.

O narodnem katastru nikoli ni bilo govora. Imam občutek, da se je to vneslo od zunaj.

O skupnem demokratičnem zastopstvu bo glasovalo tudi sorazmerno visoko število odbornic.

Razvoj žensk gre v smer emancipacije. Skrajni čas je, da se tudi narodna skupnost postavi na lastne noge — in začne sama odločati o sebi.

ustanove, vendar odloča o njih manjši krog ljudi. Naš cilj pa mora biti, da odloča o slovenski narodni politiki čimveč ljudi!

Za konec pa še to: Pomeni izvedba temeljnega glasovanja, da je sožitje v narodni skupnosti na kocki?

Gotovo ne. Morda skušajo nekateri od zunaj zadevo zavestno razpihovati ali celo vnašati konflikte. Kakor pa sem že zgoraj poudaril, nočemo s temeljnim glasovanjem izključevati nikogar, ne glede na to, h kateremu „taboru“ se prištevajo. Edini cilj glasovanja je, da bi imelo čimveč naših ljudi možnost soodločati o prihodnosti koroških Slovencev.

Janko Kulmesch

ADRIAN KERT

Z MOJEGA
VIDIKANjet potjomkinskim
vasicam!

Idealizem v politični praksi ni ma kaj iskati. Štejejo le gole številke in resnični dosežki. Sanjarjenje je po navadi celo škodljivo in pragmatizem (merilo resnice je njena praktična vrednost) ga nikakor ne trpi ob sebi. Uspešni in priznani politiki so pragmatiki. Zanje je resnično tisto, kar ima praktično vrednost, kar ljudem, ki jih zastopajo, koristi. Idealista, ki mu je edino merilo objektivna resnica (blizu ideala), politika spremeni v realista, če želi kaj doseči. Pluralizem ne pozna, z nekega vidika, idealne rešitve, v politiki dosežki prihajajo s kompromisi med strankami, tako da vsaka odnese kos potice. Kdor se v politiki ogiba kompromisov, je ali za politiko nenadarjen pristaš idealnih rešitev ali diktatorskega nagnjenja ali pa preprosto pesimističen strahopetec.

Brez muje se še čelvelj ne obuje.

Ker vidnim koroškim Slovencem ne prisojam groznega diktatorskega nagnjenja, sem prepričan, da gre pri vseh, ki se oglašajo proti lastnemu zastopstvu na deželni in državni ravni, za nepopoljšljive idealiste takšnega kova, ki jim niti najresničnejša politična resničnost ne more streti njihovih idealov. Zdavnaj bolje se jim zdi, da potrpežljivo čakajo na trenutek, ko bo idealno stanje kar na vsem lepem od samega nastalo. (S poslušanjem obljub?) Mogoče bo nekoč res napočil čas, ko nam bodo pravice vsiljevali in enakopravnost metali za nami. Nekateri mislijo, da bi se to z integracijo prej zgodilo, drugi o tem iz izkušnji niso prepričani.

Zaupanje je važno.

Grenke in drago plačane izkušnje odsvetujejo koroškim Slovencem slepo zaupanje v močne stranke, vsaj tako dolgo, dokler z dejanji ne bodo dokazale, da so vredne posebnega

zaupanja, nam pa da pred njimi ni potrebno na kolenih moledovati za drobtinice.

Zlasti mlajša generacija je pozvana, da o tem podrobneje razmisli, ali narodna skupnost doslej ni bolje vozila v samostojnosti, kakor pod okriljem drugih strank z njihovimi lažnimi glasolovci, ki se jim je tu pa tam že zatikalo ob obilici izčevkanih obljub. Resda je žalostno, da je bilo „mednarodno“ zaupanje na Koroškem hudo skrhanjeno in se šele sedaj polagoma popravlja: napake preteklosti, vendar tega niso krivi Slovenci, ampak Nemci, čeprav nekateri slovensko govoreči Korošci objavljajo

Kaže, da bi nekateri Slovenci najraje videli ves narod v nekakšni potjomkinski vasi, ki bi turistom in državnikom plesali v narodnih nošah rej pod lipo...

misli, ki bi jim drznež lahko podtaknil celo nasprotno mišljenje. Nerazumljive, a v oči bo deče misli, ki bi se jim človek smejal, če bi bile plod kogarkoli, pa niso, zato se jim je čuditi, če ne jokati, ker zvenijo zelo otožno (glej komentar T. Ogrisa).

Strah je najslabši svetovalec (Ghandi).

Pred vrati je referendum o našem zastopstvu. Kaj je pravzaprav bolj demokratično kakor najprvo izvesti povpraševanje, šele nato pa volitve. Ne, ne, predrage bralke in spoštovani bralci, „naravnost žaljivo je“ (da se poslužim pred dvema tednoma v NT napisanih besed) o tej pomembni zadevi povpraševati. Močno oprezni moramo biti, da se ne bomo nenadoma znašli v računskem zvezku nekakšnega „tajnega društva PGC“ kot načeckane številke. Tega se je bati, seveda! Kam pa pridemo, če nas bo po volitvah poleg lastne sence

spremljala še druga, ki bo urno zabeležila vsako slovensko besedico in jo brž posredovala centrali „gospodu X“? Ta pa ima pred seboj na mizi ..?, točno, kataster. Zato je prav gotovo na mestu predlog, da se Slovenci nemudoma organiziramo v ilegali in od spodaj, pri koreninah začnemo spodjedati sovražnika z integracijo naših ljudi v njegove stranke. Ne smemo si privoščiti napak, ki bi nas izdale in razkrinkale naše posebne nakane, namreč da želimo do polovice podvoježičiti zastopnike večinskih strank. „Operacija Babilon“ bi bila morda ustrežna parola te akcije. Kajti regionalna identiteta, ki je baje huda nasprotnica narodne in jezikovne, bo navsezadnje prinesla s seboj alpe-adriatski jezik, kjer se bodo zlivali vsi jeziki tega območja drug v drugega in s tem tvorili neke vrste babilonski jezik. Slovenski koroški jezik pa bo še dosti dober za ljudske pesmi in posebne šege trikrat na leto. Kateri „evropski človek“ bi ga vendar ves dan poslušal po radijskem etru v dobrih „talk-showih“, kdo bi gledal sinhronizirane filmske hite v tem kmečkem jeziku? Za vruga, v koš s tem togim jezikom, ki nam prinaša le tegobe in se zdi, da je prikladen le za hudo žalostne romane o izgubljenih idealih, narodnih izdajalcih, nepoštenem svetu in za moraliziranje pa še za negotovi „dober dan“ in „hvala lepa“ kakšnega integracista pred zbranimi očaki. Na večno srečno, slovenščina!

Brigajmo se sami za svojo srečo?

Kaže, da bi nekateri Slovenci najraje videli ves narod v nekakšni potjomkinski vasi, kjer bi turistom in državnikom plesali v narodnih nošah rej pod lipo, malo poštevvali, za navrh pa zapeli še kakšno prav otožno ljudsko narodno. In ob vsem tem se globoko klanjali političnim velikašem Koroške. Brž ko bi zapustili vasico, pa bi se ruk-cuk zopet prelevili v „homines alpe-adriaticis“. Naj bo to res zapечатena usoda naše generacije in naslednjih pokolenj? Pa če bi bila! Preden si jo pustim skovati od tuje roke, si jo raje sam v svoji kovačnici, na svojem tnalu in s svojim klavivom. Tisti „samoborilci“ v večinskih političnih strukturah se nevede puščajo kovati, vendar dokler jim ne bodo skovali tudi nog, na katere bi se še lahko postavili sami, so bolj podobni Don Kihotu v neizglednem boju z mlino na veter.

Letošnja Einspielerjevo nagrado NSKS in KKZ (podelitev je danes, 12. novembra 1993, ob 19.30 v Slomškovem domu Mohorjeve družbe) bo prejel prof. Philipp Rauscher. Prof. Rauscher je že 25 let deželni tajnik Kato-liške prosvete (Katholisches Bildungswerk) in se je vedno zavzemal za dobro sožitje med obema narodnima skupnostima. V pogovoru z NT odgovarja na nekatera aktualna vprašanja.

Pogovor je vodil Janko Kulmesch

Naš tednik: Kateri dogodek je bil odločilen za Vaš pozitivni odnos do koroških Slovencev?

Prof. Philipp Rauscher: To je bila prav gotovo škofijska sinoda leta 1972. Razprave so bile precej živahne in kontrarne. Kljub temu je uspelo v krščanskem duhu premagati težave.

Minilo je 20 let, odkar so bili sprejeti sinodalni sklepi o narodnostnem sožitju na Koroškem. Je bilanca samo pozitivna ali obstajajo tudi deficiiti?

V načelnih vprašanih vidim manj posebnih deficitov, v praksi pa se

KAJ PRAVIJO NAŠI DUHOVNIKI O NARODNI IDENTITETI, O SKUPNEM ZASTOPSTVU?

Kljub raznolikosti mora narodna skupnost
govoriti s skupnim jezikom

Župnik Florijan Zergoi, Kazaze:

1 Pravi Slovenec se priznava. Moj prijatelj škof Štefan Laszlo, ki je imel v svoji škofiji tri narodne skupnosti, je dejal, da „ljubi svoje, spoštuje druge“.

2 Seveda. Kot župnik imam nalogo, da enakopravno skrbim za farane obeh narodnih skupnosti, to pa ne izključuje osebnega prizadevanja za obstoj slovenske narodne skupnosti.

3 Že vedno sem bil za to, da naša tako majhna narodna skupnost, kot smo Slovenci, govori z enim jezikom, čeprav smo lahko raznoliki.

Župnik Maksimilijan Mihor, Kotmara vas:

1 Seveda. Vsak kristjan ima pravico, da v svoji materinščini izvršuje svoje krščanske dolžnosti.

2 Oba naroda morata drug drugega spoštovati. Kot duhovnik sem pristojen za vse kristjane, kljub temu imam naravno pravico, da se zavzemam za obstoj svoje narodne skupnosti.

3 Tako majhna narodna skupnost mora govoriti s skupnim jezikom in s skupnim zastopstvom.

Dekan Kristo Srienč, Šmihel:

1 Naravni zakon nas k temu obvezuje. Kdor ima čisto vest in je pravičen, se bo priznal k svoji narodni skupnosti.

2 Na vsak način. Če bi bilo nasprotno, bi sami podpisali svojo narodno smrtno obsodbo.

3 Če je na zdravi in resni podlagi, je velikega pomena za celotno narodno skupnost.

Integracija sama ni rešitev. Najprej je potrebno ustvariti avtonomne strukture.

prof. Philipp Rauscher

Slika: Gotthardt

„Ne zadostuje biti Slovenec samo pri muziciranju“

pojavljajo problemi. Razne sindikalne izjave se namreč različno tolmačijo.

Bi navedli najbolj markanten primer?

Vprašanje liturgije. Zavedam se, da tega vprašanja ne moreš rešiti z enim receptom. Kljub temu bi morali iskati rešitev, ki bi obveljala tudi v primeru, ko pride v kakšni fari do večjih sprememb. Ko je npr.

zaradi pomanjkanja duhovnikov možno obhajati samo še eno mašo, in ne več dveh.

Kakšne naj bodo načelno maše: skupne oz. dvojezične ali ločene?

Moja vizija je: v vseh dvojezičnih farah bi moralo biti možno obhajati skupne, dvojezične maše.

Je slovenska Katoliška pro-

sveta pristojna samo za slovensko narodno skupnost ali za ves dvojezični prostor, torej tudi za nemško govoreče?

To bo še potrebno razčistiti. Osebnost sem mnenja, da bi morala biti pristojna za Slovence, preko tega pa tudi za celotno dvojezično ozemlje. Da bi nemško govoreči tega ne sprejeli, teh težav ne vidim. V tem me potrjujejo tudi dosedanje izkušnje.

Kako gledate na multikulturalnost?

Dejstvo je, da živimo in da moramo živeti v multikulturni družbi. To pa pomeni, da je potrebno najprej razčistiti svojo lastno identiteto oz. odgovoriti na vprašanje, kdo sem in kje stojim. Šele s tega stališča lahko izoblikujem svoj odnos do drugih. Da ponazorim to na primeru koroških Slovencev in turizma: gre za to, kako ohraniti svojo slovensko identiteto, hkrati pa, kako se odpreti oz. se odzivati tujim gostom, da te jemljejo resno.

Dalje na strani 15

VPRAŠANJA

Pripravil Silvo Kumer

- 1 Je v Cerkvi priznavanje k narodni skupnosti sploh zaželeno?
- 2 Ali je narodna identiteta vrednota, za katero se splača zavzemati se?
- 3 Ali je skupno zastopstvo pomembno za koroške Slovence?

Župnik Janez Tratar, Dobrla vas:

1 Seveda. Če je človek resnično ljuben, ostane tudi v Cerkvi to, kar je, in to tudi prizna.

2 Zame je glavna identiteta Kristus. Narodnost pa je seveda prav tako vrednota, za katero se mora kristjan zavzemati.

3 Mislim, da diskusija načelno ne škoduje, če ostane kulturna in človeška. Kar zadeva skupno zastopstvo, sem pa mnenja, da potrebujemo Slovenci bistrega in preudarnega zastopnika v deželni zboru, kjer bi lahko tolmačil potrebe svoje narodne skupnosti.

Župnik Ludvik Jank, Radiše:

1 Za vsakega je dovolj prostora.

2 Na vsak način. Mislim, da mešanice med dvema narodoma ni, zato je treba zavzemati se za svojo narodno identiteto in jo krečiti.

3 Prav bi bilo, da bi se združili, le tako bo možno rešiti vprašanja, ki so za narodno skupnost življenjskega pomena.

Naš tednik: Der jüngste Europaratgipfel in Wien bzw. dessen Wiener Erklärung — für die europäischen Volksgruppen ein historischer Meilenstein oder eher eine Enttäuschung?

Prof. Christoph Pan: Wenn auch anerkannt werden muß, daß mit der Entscheidung zur Vereinheitlichung des Europäischen Gerichtshofes für Menschenrechte und mit der Entscheidung für ein Zusatzprotokoll zur Europäischen Menschenrechtskonvention eindeutige Fortschritte erzielt wurden, welche ohne den Einsatz Österreichs, das derzeit den Vorsitz im Europarat führt, nicht denkbar gewesen wären, hat der Europaratgipfel in Wien mit der Kombination der Vertragsinstrumente Zusatzprotokoll und Rahmenkonvention die falsche Entscheidung getroffen.

Worin sehen Sie die entscheidenden Schwächen der Wiener Erklärung?

Eine Rahmenkonvention ist nichts anderes als eine allgemeine Prinzipienklärung, die unverbindlich bleibt, weil ihre Umsetzung der Freiwilligkeit bilateralen Verträge anheimgestellt ist.

Der Entwurf der Föderalistischen Union europäischer Volksgruppen (FUEV) sieht ein ganzheitliches Lösungsmodell vor. Was ist darunter zu verstehen?

Der FUEV-Entwurf versucht die Problemlösung ganzheitlich anzugeben, indem er das Volksgruppenproblem in seiner Gesamtheit erfaßt und seiner vielschichtigen Tiefe Rechnung trägt. Demgegenüber bewegen sich die Lösungsansätze bei UNO, KSZE und Europarat noch an der Oberfläche der Volksgruppenfrage und streben daher nur vordergründige Teillösungen

Der Europaratgipfel in Wien hat mit der Kombination der Vertragsinstrumente Zusatzprotokoll und Rahmenkonvention die falsche Entscheidung getroffen.

Univ. Prof. dr. Christoph Pan

„Ein Ja zum Gruppenschutz und gemeinsamer Vertretung“

Univ. prof. dr. Christoph Pan iz Bozna je bil glavni predavatelj na letošnjem narodnostnem kongresu koroške deželne vlade. Njegova izvajanja so bila izredno zanimiva; pretežni del publike jih je sprejel s primernim odobravanjem. V pogovoru z Našim tednikom pa zavzema tudi stališče k vprašanju skupnega demokratičnega zastopstva.

Pogovor je pripravil Janko Kulmesch

an, denn mehr oder weniger haben sie eines gemeinsam: sie wollen die Identität nationaler Minderheiten gewährleisten, indem sie nur den Angehörigen von Volksgruppen, nicht jedoch den Volksgruppen selbst, etwas zugestehen, was diesen aufgrund des allgemeingültigen Grundsatzes der Nichtdiskriminierung auf individualrechtlicher Ebene im demokratischen Rechtsstaat ohnehin auf Dauer nicht vorenthalten werden kann, wie z. B. die Gleichheit vor dem Gesetz, die Vereinigungsfreiheit, das aktive Mitwirken am öffentlichen Leben, den privaten Gebrauch der Sprache. Einiges davon steht sogar den Touristen zu und die haben kein Heimatrecht und zahlen keine Steuern wie die Volksgruppenangehörigen.

Sie erwähnten den Gruppenschutz: Welche wichtigsten Rechte sind damit gemeint?

Das Ganze ist bekanntlich mehr als die Summe seiner Teile. Die Gewährleistung der Teile sichert noch nicht das Funktionieren des Ganzen. So kann z. B. das Recht auf Sprache, Schule und Erziehung, auf audiovisuelle Information usw. nur in Gemeinschaft mit anderen ausgeübt werden. Wenn dies für die Mehrheitsbevölkerung unangefochten gilt, muß dies auch für Volksgruppen Geltung haben!

Recht auf politische Vertretung — für die Volksgruppen wirklich von entscheidender Bedeutung? Genügt nicht für das Überleben einer Volksgruppe, wenn sie sich auf die

Pflege ihrer Sprache und Kultur beschränkt?

Nein, denn damit würde sie zu einem musealen Relikt herabsinken. Wenn Volksgruppen als solche überleben wollen, müssen sie sich den modernen Herausforderungen stellen. Dazu gehört nun einmal die aktive Mitwirkung am demokratischen Entscheidungsprozeß, insbesondere in Angelegenheiten, die sie selbst betreffen. Wenn sie diese Kraft nicht aufbringen, geben sie sich selbst auf. Da hilft keine Beschönigung.

Zahlreiche Publizisten und Politiker führen die blutigen Auseinandersetzungen im ehemaligen Jugoslawien auf den Nationalismus zurück. Volksgruppenvertreter, die ihre primäre Aufgabe in der Vertretung von Volksgruppeninteressen und -rechte sehen, werden von ihnen als „Nationalisten“ oder „Ethnozentristen“ bezeichnet. Sind

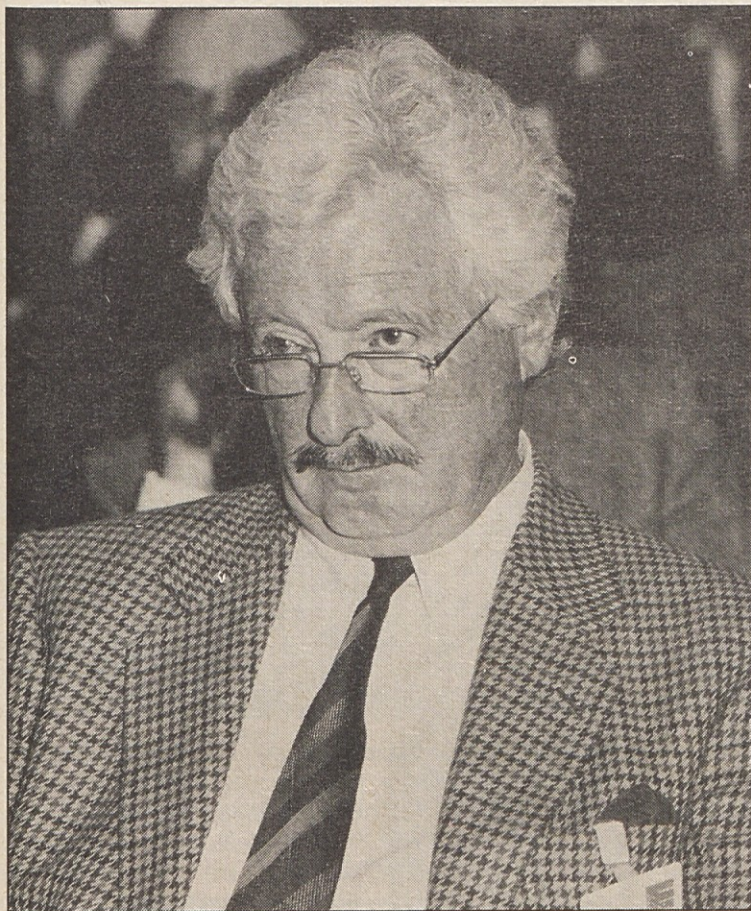
also Minderheitenpolitiker, die ihre Lebensaufgabe z. B. in der Verwirklichung des Minderheiten-Gruppenschutzes sehen, „Nationalisten“? Was überhaupt ist Nationalismus?

Vom Begriff Nation leiten sich zwei sprachverwandte, aber inhaltlich diametral entgegengesetzte Begriffe ab: Nationalgefühl und Nationalismus, wobei der zweite die Perversion des ersten ist. Während unter „Nationalgefühl“ eine natürliche, vernünftige Beziehung zum jeweils ethnisch-kulturellen Ganzen zum Ausdruck gebracht wird, ist unter „Nationalismus“ jener ins Extrem gesteigerte kollektive Egoismus zu verstehen, welcher anderen verwehrt, was er für sich selbst in Anspruch nimmt. Am entgegengesetzten Ende der Skala steht dem Nationalismus der nationale Nihilismus gegenüber, z. B. in der amerikanischen Schmelztiegeltheorie, doch hat dieser Schmelztiegel niemals den Siedepunkt erreicht, sodaß es zu einer wirklichen Verschmelzung gekommen wäre. Dies haben die Revolten von Los Angeles, San Francisco u. a. deutlich gezeigt.

Trotz der traurigen Tatsache, daß ungelöste Volksgruppenfragen nach wie vor zu kriegerischen Auseinandersetzungen führen, ist die europäische Politik noch immer nicht in der Lage für ausreichenden Gruppenschutz zu sorgen. Realpolitik geht vor Gruppenschutz. Sehen Sie eine Chance, wie Gruppenschutz zur Realpolitik werden könn-

Wenn Volksgruppen als solche überleben wollen, müssen sie sich den modernen Herausforderungen stellen. Dazu gehört nun einmal die aktive Mitwirkung am demokratischen Entscheidungsprozeß.

Univ. Prof. Dr. Christoph Pan

te? Welchen Beitrag können dazu die Volksgruppen selbst leisten?

Nach dem Erfahrungssatz „Jeder ist sich selbst der Nächste“ haben fast alle Staaten ein gutes Gehör für die Sorgen und Nöte ihrer konnationalen Volksgruppen im Ausland, aber zumeist auch ein weniger gutes Gehör für die Probleme andersnationaler Volksgruppen innerhalb des eigenen Hoheitsgebietes. Im Neuen Europa der demokratischen Rechtsstaatlichkeit und Menschenrechte darf es eine solch unterschiedliche Hörschärfe nicht mehr geben. Aber solange es sie noch gibt, kann sie einen strategischen Ansatzpunkt bilden, indem die neuge-

schaffene Solidarität der Volksgruppen innerhalb der FUEV genutzt wird, indem jede Volksgruppe bei ihrer Mutternation zugunsten des ganzheitlichen Lösungsansatzes der FUEV eintritt.

So z. B. die Südtiroler in Wien, die Kärntner Slowenen in Laibach/Ljubljana, die Italiener Istriens in Rom usw. Auf der Grundlage von derzeit rd. 75 Mitgliedsorganisationen könnte damit jede Volksgruppe den anderen und letztlich sich selbst helfen.

Wie Ihnen bekannt ist, gibt es zur Zeit unter allen Funktionären der Kärntner Slowenen eine Urabstimmung zur Frage: Gemeinsame, pluralistische, von den Kärntner Slowenen direkt gewählte Volksgruppenvertretung — ja oder nein? Ihre persönliche Meinung dazu?

Unter der Voraussetzung, daß meine Meinungsäußerung nicht als Einmischung in fremde Angelegenheiten ausgelegt wird, antworte ich eindeutig mit Ja. Meine Begründung dazu: die jahrzehntelange politische Geschlossenheit der Volksgruppen in Südtirol nach außen war entscheidend für ihren Erfolg.

Wir danken für das Gespräch.

Die jahrzehntelange politische Geschlossenheit der Volksgruppen in Südtirol nach außen war entscheidend für ihren Erfolg.

Univ. Prof. Dr. Christoph Pan

JANKO KULMESCH

KOMENTAR NAŠEGA TEDNIKA

Priznanje Apovnikovemu biroju

Letošnji narodnostni kongres koroške deželne vlade v Droboljah ob Baškem jezeru je bil povsem uspešen. Prireditelji so se odločili za aktualne teme in kompetentne predavatelje, pa tudi obisk je bil dober.

Zelo posrečena je bila zamisel, da so v Drobolje povabili univ. prof. dr. Christophana. Prof. Pan je eden od „očetov“ osnutka Konvencije o osnovnih pravicah evropskih narodnih skupnosti, ki ga je izdelala FUENS. FUENS je največja evropska manjšinska organizacija; trenutno je v njo včlanjenih približno 75 narodnih manjšin.

Panova izvajanja so dokazala predvsem naslednje: domala vse evropske narodne skupnosti so si edine v tem, da bodo dolgoročno preživele samo tedaj, če se bo Evropa odločila za dosledno uresničevanje kolektivnih pravic. Trenutno vidi rešitev kvečjemu v priznavanju pravic posameznim pripadnikom manjšin na podlagi načela enakosti. Tako pojmovanje manjšinske zaščite pa npr. ne upošteva, da formalna enakost sama za narodno manjšino ne more zadostovati; potrebna je predvsem tudi posebna zaščita oz. faktilna enakost.

Nadaljnji važni zaključek z droboljskega narodnostnega kongresa: narodne skupnosti morajo imeti možnost soodločanja v zakonodajnih telesih. Da ima Republika Slovenija to vprašanje vzorno urejeno, je znano. Vsekakor je bilo zelo uместno, da so prireditelji kongresa povabili zastopnico madžarske narodne skupnosti v slovenskem parlamentu (Marijo Pozsonec) in znanstvenika mag. Borisa Jesiha, ki sta udeležence podrobneje seznanila s to vzorno ureditvijo.

Vendar tudi na Madžarskem nameravajo skleniti zakon, ki

bi manjšinam pod zelo ugodnimi pogoji omogočil zastopstvo v državnem parlamentu. Posamezna narodna skupnost za tako zastopstvo ne potrebuje več ko tri tisoč glasov. Madžarski državni sekretar za narodne skupnosti Johann Wolfart je pomen parlamentarnega zastopstva še posebej poudaril. Dejal pa je tudi, da mora narodna skupnost nasproti državi nastopati enotno; partner vlade naj je skupna manjšinska organizacija, kajti samo tako bo lahko narodna skupnost čimbolj učinkovito zastopala svoje interese.

Če koroški Slovenci v trenutni situaciji iščemo skupno demokratično zastopstvo, potem ta želja gotovo ni izraz neke „nazadnjaške“ ali morda „sanjaške“ miselnosti.

Nasprotno: s to zahtevo smo v družbi tistih narodnih skupnosti, ki vedo, kako priti do učinkovite zaščite. Predvsem pa jim je skupno tudi trdno prepričanje, da se je potrebno boriti za narodno skupnost na vseh področjih. Omejevati se samo na kulturo in šege — temu smo že pred leti rekli folklorizacija manjšinske politike. Takrat smo jo upravičeno očitavali KHD-ju, danes pa grozi nevarnost, da ji bomo sami podlegli.

Morda je droboljski kongres „Narodne skupnosti v Evropi“ temu ali onemu nasprotniku skupnega demokratičnega zastopstva le odprli oči. Vsekakor pa gre Biroju za narodnostne skupnosti pri koroški deželni vladi oz. njegovemu vodji dv. sv. dr. Pavlu Apovniku za zamisel in izvedbo kongresa vse priznanje; enako namestniku direktorja Urada deželne vlade ddr. Karlu Anderwaldu.

Kajti prav gotovo bo prišel dan, ko bodo kongresna izvajanja v Droboljah postala stvarnost tudi na Koroškem.

Globasnica

Občina kupila mežnarijo

Občina Globasnica je kupila mežnarijo v Globasnici. Za nakup sta glasovali SP in EL, medtem ko je bila VP odločno proti. Prodajna cena je znašala 820.000,- šilingov. Mežnarije občina zaenkrat ne bo potrebovala, prostor pa bo ostal na prost za gradnjo javnih poslopij, kot so to glasilski dom, vrtec ali gradbeni dvor (Bauhof).

Kamen v Podjuni

Blagoslovitev mrtvašnice in prostorov glasbene šole

Na Kamenu v Podjuni bodo v soboto, 13. novembra 1993 ob 14. uri blagoslovili novo mrtvašnico. Okvirni program je občina izbrala le za enojezične občane, saj oblikujejo celotni program le enojezičnega društva.

Ob 15. uri bo tudi blagoslovitev prostorov za glasbeno šolo v poslopju športnega društva.

Borovlje

Dnevi varstva okolja

Občina Borovlje prireja od četrтка 11. novembra, do danes 12. novembra, dneve varstva okolja. Pred trgovino KGM v Borovljah bo postavljen info-bus (od 9.00 - 18.00) koroške deželne vlade, ki bo informiral o novi uredbi o ločevanju odpadkov. Nadalje je načrtovana „telefonska hot-line“ do deželnega svetnika Schillerja (petek, od 10.00 do 11.00).

Libuče

Akcija sajenja dreves

Delovni krožek za telesno in umsko prizadete otroke bo naslednji ponedeljek, ob 14.30 z drevesi olepšal vas Libuče. Otroci bodo vzdolž ceste sadili drevesa, vaščani pa so vabljeni k sodelovanju. Po zgotovljenem delu so vsi vabljeni k Marinu v Libuče.

Občina Pliberk bo to akcijo v naslednjem letu nadaljevala tudi v drugih vaseh, kjer so posamezne skupine regionalnega razvojnega koncepta že izdelale vrsto predlogov za olepšanje vasi. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev pa skoraj nobenega predloga niso konkretizirali, razen nekaterih v Drveši vasi, kjer je občina ustregla že drugi želji projektne skupine.

Dan starih v Šmihelu. V Šmihelu so praznovali tradicionalni dan starih občine Bistrica. Kulturni spored, katerega so sooblikovali otroci ljudske šole Šmihel, je bil v novi telovadnici ljudske šole, za telesno okrepčilo pa je skrbela gostilna Loser. Od 260 vabljenih upokoencev jih je prišlo le 110, ki pa so bili po večini zelo nezadovoljni, ker sta manjkala strnjnosti in koordinacija, mnogi pa so se zaradi pomanjkljive dvojezičnosti počutili precej tuji na domači prireditvi.

Foto: Fera

Pliberk: novi most bo del prometnega koncepta

Nekoliko zakasnelo, toda le. „Jormaški“ most so začeli graditi.

Pravzaprav bi morali zgraditi most čez reko Bistrico na jormaški travnik za jubilejni 600. jormak, toda do tega ni prišlo. Po vročih razpravah v pododbirih in občinskem odboru je padla odločitev za gradnjo, kateri so prvotno močno nasprotovali nekateri pliberški meščani.

Novi most namreč ni namenjen le kot dovoznica za pliberški jormak, ampak je vključen v prometni koncept za mesto Pliberk. Le-ta predvideva nova parkirišča ob „aleji“, z novim mostom pa bo bolj atraktivno tudi novo parkirišče zraven mosta.

Z gradnjo bodo končali 1. aprila 1994, stroški pa bodo znašali 2,5 mio. šilingov. Dela bosta opravili podjetje Steiner iz Št. Pavla ter domače tesarstvo Kulmesch iz Vogrč.

Most bo zgrajen deloma tudi iz lesa, kar je izzvalo že mnogo diskusij na občinskem uradu. Ali bo most potem res po okusu občanov, bomo videli najkasneje 1. aprila.

S. K.

Pričetek gradnje mostu. Fric Kumer, Štefan Visotschnig, župan mag. Raimund Grilc, vodja občinskega urada Franz Sourij in arhitekt Wetschko.

Foto: Fera

Mlekarne varčujejo, kljub temu kmetje plačujejo

Velikovška mlekarne je pričela racionalizirati. Od 2. novembra naprej mlekarne zbira mleko le še vsaki drugi dan. Za nove hladilne naprave so morali kmetje spet seči v žep.

Poroča Silvo Kumer

Pravzaprav bi morali kmetje dobiti od 1. 1. 1994 naprej 35 grošev več za liter mleka. Toda ker so se transportni stroški na liter zvišali kar za 45 grošev, niti zvišana mlečna cena ne bi preprečila znižanja cene za kmete. Zaradi tega se je velikovška mlekarne odločila, da varčuje pri transportnih stroških in se je izrekla za racionalizacijo.

Novo investicije. Kmetje oddajajo mleko le še vsak drugi dan, namesto treh tankov zbirata mleko le več dva. Kljub temu je to spet povezano z višjimi stroški; kmetje so morali nabivati večje hladilne naprave, ki pa so vse drugo kot poceni. Od 5000 do 50.000,- šilingov so morali kmetje investirati.

Poslovodja mlekarne Karl Ladinig je prepričan, da bi investicije bile še višje, če bi mlekarne ne pomagala. Ladinig: „Kmetje so preko mlekarne lahko kupili za 30% cenejše hladilne naprave, mogli so kupiti tudi rabljene in so lahko svojo prodali drugemu kmetu“.

580 „mlečnih kmetov“ je še v okraju Velikovec. Dnevno mlekarne predeluje 30.000 litrov mleka (poleti do 35.000 l). Pred 20 leti je bilo v okraju še skoraj 1000 „mlečnih kmetov“, število pa iz leta v leto pada. Zanimivo je, da količina mleka ni padla. Kontigente, ki so jih uvedli leta 1978, kmetje prodajajo in tako je nastala vrsta

Od novembra naprej prihaja mlekarne le še vsak drugi dan po mleko, kmetje pa so si morali nabivati večje hladilne naprave. Na Blatu so kmetje že kupili nove, večje hladilne naprave. Foto: Fera

večjih pridelovalcev mleka. S pristopom Avstrije k Evropski skupnosti bo gotovo še marsikateri kmet stresel copate in nehal. Ladinig: „Za naš okraj pričakujem, da se bo število „mlečnih kmetov“ ustalilo nekje okrog 500.“

Kakovost mleka. Ker od slej kmetje zbira mleko dva dni doma, mleko ne pride takoj v predelavo. Zato bi pravzaprav pričakovali zmanjšanje kakovosti, kar pa poslovodja Ladinig zanika. „S tem, da so kmetje nabavili boljše hladilne naprave, pride mleko bolj

kakovostno v mlekarne - tudi po dveh dneh.“ Bo, kakor bo. Dejstvo je, da se vsi kmetje še niso odločili za nakup novih hladilnih naprav, mnogo jih resno premišluje, da bi končno prenehali z mlečno proizvodnjo.

To so predvsem starejši kmetje in polkmetje, katerim se delo na kmetiji poleg rednega dela ne splača več. Število „mlečnih kmetov“ bo torej v okraju Velikovec verjetno padlo na 500, še preden bodo avstrijski kmetje priključeni na evropsko agrarno veletržišče..

INTERVJU

Lojz Čik, predsednik upravnega odbora mlekarne Velikovec; je že nad 20 let v odborih velikovške mlekarne in 10 let predsednik nadzornega odbora in ima zelo dober vpogled v položaj mlečnega gospodarstva v okraju Velikovec.

Naš tednik: Racionalizacija je stala kmete precej denarja. Kdaj bo pričela racionalizirati mlekarne?

Čik: V mlekarne sami smo že izkoristili vse možnosti racionalizacije. Zadnja stopnja racionalizacije je dvodnevni odvoz mleka, ki pa bo konec koncev koristil našim kmetom.

Zakaj?

Sprva bo skoraj vsak kmet moral seči v žep, toda dolgoročno se bo ta investicija splačala, ker bomo tako lahko držali ceno mleka, na drugi strani pa bo v celoti gledano kvaliteta mleka postala boljša, ker bodo imeli vsi kmetje sodobne hladilne naprave.

Število „mlečnih kmetov“ v okraju Velikovec se je v zadnjih 10 letih zmanjšalo na 580. Po tej poti bo število kmalu padlo pod 500.

Mislím, da ne. Pričakovati je, da bodo nekateri manjši kmetje in polkmetje, za katere je dvojna obremenitev poklic/kmetija preveč, nehali z mlečno produkcijo. Število pa po mojem znatno več ne bo padlo.

Drži, da se bodo koroške mlekarne združile? Bo s tem zgubila veliko mlekarne svojo samostojnost?

Čik: Prej ali slej bodo združene mlekarne Wolfsberg, Št. Vid, Velikovec in Celovec. Verjetno bodo eno od teh zaprli. Z veliko verjetnostjo to ne bo Velikovec, ki se je pravočasno specializirala na produkcijo sira in je s tem že nakazala pot, s katero bo možno preživeti.

Tudi po združitvi bo obdržala velikovška mlekarne svojo samostojnost, vsaj kar se tiče odbora.

Z Lojzetom Čikom se je pogovarjal Silvo Kumer

Georg Jenšac, pd. Pušnik
Podroje pri Globasnici

Pri nas še nismo nabavili hladilne naprave. Na vsak način pa bomo to morali storiti v bližnji prihodnosti, kar bo pomenilo investicijo v višini 20.000,- šilingov. Gotovo je to veliko, če pa bo možno s tem držati ceno mleka, bo imelo svojo korist.

Prej je prišla mlekarne po mleko že ob 7.00 zjutraj, zdaj šele ob 10.00 dopoldan. Ob začetku se je težavno prestaviti na novi termin, mislim pa, da gre tako tudi vsem drugim kmetom v Podjuní.

Vaše mnenje

Kaj pravijo kmetje ?

Martin Wastl, pd. Toplič
Lovanke pri Dobrli vasi

Nova ureditev je na vsekakor način poslabšala položaj kmeta. Na naši kmetiji smo morali investirati 50.000,- šilingov v novo hladilno napravo, še enkrat toliko pa bo potrebno za izgradnjo mlečne kamre.

Za tiste kmete, ki imajo večje mlečne kontigente, se investicije

mogoče še splačajo, za manjše pa pomeni nova ureditev konec. Pa tudi večjim so se z novo ureditvijo povišali stalni stroški, če računamo npr. samo stroške toka za hlajenje mleka.

Valentin Steharnik, pd. Ržjin
Blato pri Pliberku

Za vse kmete to pomeni veliko investicijo, ki se le splača, če ima kmet dovolj velik mlečni kontigent. Če bo prišla Evropska gospodarska skupnost, bodo manjši kmetje gotovo morali nehati.

Z leve: podpredsednik ZSZ Valentin Kumer, predsednik Miha Antonič, revizor ÖRV dr. Hans Peter Spanberger, direktor ZSZ dipl. trg. J. Habernik.

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug

Krepiti jedro in tako obdržati samostojnost

Na občnem zboru Zveze slovenskih zadrug je predsednik Miha Antonič s ponosom ugotovil, da se je slovensko zadružništvo v preteklih letih pozitivno razvijalo. Dejstvo, da se je Zveza priključila Raiffeisenovemu računalniškemu centru, samostojnosti ni postavilo pod vprašaj, ker sta bila stebra, ki nosita most, na obeh straneh močna.

Pred sedmimi leti, ko se je Zveza slovenskih zadrug priključila na Raiffeisenov računalniški center na Dunaju, so nekateri očitali vodstvu, da prodaja svojo samostojnost. Predsednik Miha Antonič je na občnem zboru ugotovil, da je Zvezi to sodelovanje prineslo mnogo koristi v poslovnem smislu, pravno in organizatorično pa je Zveza še bolj ohranila svojo samostojnost. „Prav iste struje pa nas danes poučujejo, da naj bo naša narodna skupnost dejavna samo še na kulturnem področju, gospodarstva pa pri tem niti ne omenjajo. Pravijo, da je vse drugo nekaj nacionalizem,“ je dejal Antonič in je odločno nasprotoval temu mnenju. Poudaril je, da so nam bile naše zadruge vseskozi od leta 1872 naprej v močno oporo in da tudi danes odborniki in zaposleni niso nikakršni nacionalisti. „Kdor to trdi, gotovo ne more biti prijatelj našega zadružništva,“ tako Antonič. Silovito pa se je predsednik Zveze branil tudi pred očitkom nekega slovenskega funkcionarja v zadnji slovenski televizijski oddaji, da je slovensko zadružništvo oziroma zadružna zveza zdaj nekoliko bolj pod komando ene politične stru-

je. „Zadružna zveza je gospodarska organizacija, ki je nihče ne komandira. Naši odborniki so v zasebnem življenju pristaši te ali one stranke, pri delu pa vlečemo vsi za eno vrv. Za ohranitev narodne identitete pa je nekaj civilne korajže že na mestu,“ je dejal Antonič.

„Za ohranitev narodne identitete je nekaj civilne korajže že na mestu!“

predsednik Zveze slovenskih zadrug Miha Antonič

K uspešnemu gospodarjenju v slovenskem zadružništvu na Koroškem prispeva okrog 250 odbornikov, 6000 članov in okoli 300 zaposlenih v zadružništvu. Upati je, da bo naše zadružništvo šlo po tej začetni poti naprej. V skupni Evropi bo veljalo obdržati svoje mesto in zato bodo vedno spet potrebne spremembe in prilagajanja. Nova zadružna centrala, v katero bo vloženih okrog 80 milijonov šilingov, bo ustvarila najboljše razmere za še večje in uspešnejše delovanje vseh sodelavcev.

H. St.

Za uspešno poslovanje pa je v Celovcu na voljo še ogromen potencial.

Iz poslovnega poročila za gospodarsko leto 1992 je razvidno, da je bilančna vsota narasla od 1,9 na 2,1 milijarde šilingov. Narasli pa so tudi krediti in hranilne vloge.

Bilanca je bila s strani Raiffeisenove zveze pregledana in brez pridržka potrjena.

Fridl Kapun je v poročilu nadzornega odbora ugotovil, da so tako imenovani „zlati časi“ mimo in bo zato tembolj potrebno prilagoditi poslovno politiko sedanjim razmeram. Odborniki se bodo morali zavedati svoje velike odgovornosti in izdelati srednjeročne okvirne koncepte.

Predsednik Narodnega sveta dr. Matevž Grilc pa je ob tej priložnosti z zadovoljstvom ugotovil, da se je poslovna politika zadružništva v smislu krepitve jedra, izkazala kot pravilna. Zvezi slovenskih zadrug je namreč dokazala, kaj pomeni emancipacija. Pokazala je edino možno pot integracije, da se je namreč kot močna organizacija z zdravim jedrom priključila k Raiffeisenovi zvezi, zato pri tem ni zgubila svoje identitete ali samostojnosti.

Aktualni pogovor dipl. trg. Jozom Habernikom

Zaupanje v domače zadružništvo raste

Kljub pričakovani recesiji je Zveza slovenskih zadrug zabeležila v zadnjem letu dobre rezultate, ki so nad povprečjem avstrijskih bank. Kot je razvidno iz poslovnega poročila, zaupanje v domače zadružništvo raste.

Z dipl. trg. Jozom Habernikom pogovarjala Heidi Stingler

Naš tednik: Kakšno je bilo poslovanje Zveze slovenskih zadrug v gospodarskem letu 1992?

Dipl. trg. Joza Habernik: Proti pričakovanjem so bili rezultati Zveze slovenskih zadrug v poslovnem letu 1992 dobri in to kljub pričakovani recesiji. Bilančna vsota je narasla od 1,9 na 2,1 milijarde šilingov (+10,4%). Tak prirastek je nad povprečjem avstrijskih bank. Prav tako so narasli tudi krediti za 20,2%, hranilne vloge za 13,4% na 547 milijonov šilingov, kar potrjuje vedno večje zaupanje naših strank v našo zadružno ustanovo. Lastni kapital se je povečal za 17,9 milijona šilingov in je znašal 5,7% od bilančne vsote. Natančna poročila pa je možno razbrati v našem poslovnem poročilu, ki so ga te dni že dobili vsi zadružniki.

In kakšen je razvoj v letu 1993?

Na osnovi rezultatov prvih treh kvartalov pričakujemo, da bomo lahko tudi gospodarsko leto 1993 pozitivno zaključili. Zabeležili bomo prirastek, ki bo tudi letos nad povprečjem drugih avstrijskih bank, čeprav naš rezultat v letu 1993 predvidoma ne bo tako dober kot v prejšnjem letu. To zato, ker smo imeli za približno 50% manj poslov na akreditivnem področju. Poslovanje z bankami Slovenije pa je postalo spet normalno. Ker so največje stare banke prešle v last države in je ta odgovorna za kredite, bi rekel, da je poslovanje postalo celo varnejše kakor prej. Precej poslov pa imamo tudi z novo ustanovljenimi bankami Slovenije, katerih je osemnajst.

Rekli ste, da je Zveza mogla tudi v preteklem letu zabeležiti prirastek, ki je nad povprečjem drugih avstrijskih bank. Zakaj?

Rekel bi, da to ni normalen prirastek, ampak je to strukturalna rast, ker naše zadružništvo sedaj dohiteva to, kar je v zadnjih desetletjih zamudilo. To se pravi, da se bo ta razvoj verjetno kmalu stabiliziral in zato v prihodnje ni več možno računati s takimi prirastki, kot smo jih imeli v zadnjih letih.

Kakšen je razvoj pri kreditih in hranilnih vlogah?

Zaradi ugodnih obrestnih razmer je živo povpraševanje po kreditih, kar bo tudi pozitivno vplivalo na gospodarstvo, saj se bodo podjetja tako lažje odločala za investicije.

Razveseljivo pa je, da tudi hranilne vloge nadpovprečno rastejo. Tako je Zveza z 31. oktobrom 1993 dosegla bilančno vsoto 2,8 milijarde šilingov (31. 10. 1992 2,1 mrd. šil.). Prav tako je razveseljiv tudi rezultat Posojilnic, pri katerih so zrasle hranilne vloge za 4,5%, posojila pa za 9% (od 900 milijonov na 1 milijardo).

Je pričakovati, da bodo obresti v prihodnjih mesecih še padle, in kako bo ta razvoj po vašem mnenju vplival na hranilne vloge?

Pričakovati je, da bodo obresti, tako za posojila kot tudi za hranilne vloge, v prihodnjih mesecih še padle. Razmerje obrestnih mer se bo s tem v prihodnje spremenilo v korist rizičnega kapitala, vendar je bil tak popravek po mojem mnenju že dalj časa potre-

ben. S tem, da so obresti na hranilne vloge padle in jih je država obdavčila z 22%, mora danes posameznik dobiti vsaj 5% obresti za svoje hranilne vloge, da ohrani realno vrednost denarja, saj inflacija sama že znaša okrog 3,5%.

Kakšen je bil razvoj na blagovnem sektorju?

Tako kot v zadnjih letih nam tudi leta 1992 ni uspelo znižati primanjkljaja na blagovnem oddelku (2,8 milijona šilingov). Blagovni oddelk držujemo samo za to, ker ga pač Zadruga-marketi potrebujejo. Po nasvetu tujih strokovnjakov smo se odločili, da bomo po izgraditvi regionalnih skladišč v Št. Jakobu in v Šmihelu, naš blagovni oddelk na Rožanski cesti v Celovcu povsem zaprli.

Regionalno skladišče v Št. Jakobu je bilo lani predano njegovemu namenu in uspešno deluje. Kako je z načrtovano gradnjo regionalnega skladišča v Šmihelu?

Občina je dala po izredno ugodni ceni na razpolago zemljišče blizu Filterwerka, kjer bomo imeli tudi priključek k železnici, kar bo za naše skladišče velikega pomena. Trenutno so na mizi že vsi načrti, ki so že vloženi, in zdaj čakamo na gradbeno dovoljenje.

Kot rečeno, bomo zaprli centralno skladišče v Celovcu takoj, ko bo dograjeno skladišče v Šmihelu. Upravo in personal nameravamo preseliti v nove prostore na Pavličevi, kjer bo tu tudi centralno knjigovodstvo. Ostale sodelavce, kot so šoferji in skladiščniki, pa mislimo premestiti v regionalna skladišča.

Kakšen promet so mogle doseči blagovne zadruga oziroma marketi v letu 1992?

V poslovnem letu 1992 so dosegle 232 milijonov šilingov prometa. Sicer številke ne izpovejo dosti, ker je pomembno le to, kar ostane pod črto. Zelo uspešni sta bili v tem letu zadrugi v Škofičah in v Pliberku, uspešni sta bili zadrugi Železna Kapla in Brnca, manj uspešna Zadruga Št. Jakob, kjer pa je treba resnici na ljubo povedati, da se je tam v letu 1992 veliko investiralo in je bila otvoritev novega marketa šele novembra tega leta. Manj zadovoljni pa smo z delovanjem kotmirške zadruga. Zato je oziroma bo poslovodstvo teh dveh zadrug prevzela po sklepu pristojnih odborov Zadruga v Škofičah. Tako kot na sektorju bančništva, velja tudi pri blagovnih zadrugah pravilo, da se tam, kjer je sposoben poslovodja, tudi uspešno posluje.

Torej gre za potrebo po kvalificiranem kadru?

Tako je. Zveza, Posojilnice in marketi zaposlujejo skupaj okrog 300 sodelavcev. Veliko važnost pripisujemo izobraževanju naših sodelavcev. Tako se je v letu 1992 udeležil skoraj vsak tretji sodelavec kakega strokovnega tečaja. Tudi v bodoče še želimo pridobivati mlade in perspektivne sodelavce. Tako smo v letošnjem letu že nastavili diplomiranega ekonomista in novega jurista.

Zveza slovenskih zadrug je oddala vse manjšinske udeležbe pri uvozno-izvoznih firmah. Zveza pa je 100% lastnik firm Carimpex ter firme Karanta na Dunaju. Je poslovanje teh firm zadovoljivo?

Na priporočilo Gospodarske zbornice Slovenije smo v letih od 1986 do 1989 ustanovili nekaj

skupnih uvozno-izvoznih firm. Poslovanje s temi firmami danes ne funkcionira več, ker smo zgubili partnerje iz Slovenije ali pa ti niso več bili zainteresirani, da vodijo firme naprej. Tako smo delovanje teh firm močno zmanjšali oziroma celo ustavili.

V lanskem letu smo prodali vse deleže pri firmi Petrol-Trade, leto prej pa pri firmi Finex v Münchnu. Zdaj smo še 100% lastniki firm Carimpex in Karanta. Firma Karanta posluje danes še kar uspešno, medtem ko pri firmi Carimpex opazujemo vsa zadnja leta nekakšne spremenljive uspehe. V tem trenutku se firma Carimpex zopet konsolidira in išče tudi nova tržišča.

Kaj je z rezervacijami za potencialne izgube?

Tudi v letu 1992 nam je uspelo napraviti precejšnje rezervacije za potencialne izgube, tako da so leto znašale v letu 1992 skupno 90 milijonov šilingov.

Razveseljivo pa je tudi dejstvo, da smo v zadnjih desetih letih mogli povišati lastni kapital za 123 milijonov šilingov.

Trenutno že poslujete v novo urejenih, sodobnih prostorih, gradnja pa tudi sicer dobro napreduje.

Razveseljivo je, da bo gradnja stala Zvezo manj kakor predvideno, ker smo mogli iztržiti lepe rabate pri gradbenih delih. Stroški gradnje bodo skupaj z opremo in davkom znašali predvidoma okrog 80 milijonov šilingov. Trenutno že delujemo v novih, sodobnih šalterskih prostorih, otvoritev celega kompleksa pa bo maja ali junija prihodnjega leta.

Klub slovenskih študentk in študentov na Koroškem vabi 16. 11. 1993, ob 19. uri na celovško univerzo, na občni zbor.

Rojstni dan in god je obhajal pater **dr. Janko Hajšek**. Ob tem dvojnem prazniku iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta!

V sredo je v Rinkolah obhajal osebni praznik **Mirko Perč** st. Vse najboljše, zlasti trdnega zdravja, osebnega zadovoljstva in Božjega blagoslova!

Osebni praznik obhajata **Cecilia Preinig** iz Grabalje vasi in **Alois Raschun** iz Mlinč. Društvo upokojencev Podjuna obema iz srca čestita ter kličo še na mnoga leta! Čestitkam društva upokojencev Podjuna se pridružuje NT.

67. rojstni dan god obhaja **Paula Firja** iz Kazaz. Prisrčnim čestitkam vseh domačih se pridružuje uredništvo NT.

Naslednje voščilo je namenjeno **Martinu Wassnerju** v Homelišah, ki slavi 60., jubilejni rojstni dan in god. Za dvojni praznik mu iskreno čestitamo ter želimo tudi v prihodnje vse lepo in dobro!

Vidi in **Francu Fera** iz Dvora se je rodila hčerka, katero bosta krstila na ime **Nicol-Maria**. Srečnima staršema iskreno čestitama, mali Nicol-Marii pa želimo vse lepo in dobro na življenjski poti! Če-

ČESTITAMO

stitkam NT se pridružuje EL Bistrica, posebno pa stric Marjan.

1. novembra je obhajal 60. rojstni dan **Franc Kukovica**, ravnatelj ljudske šole v Žitari vasi. Večletnemu občinskemu odborniku EL Žitara vas in očetu Stokovnega pedagoškega združenja želimo obilo zdravja in uspeha pri njegovem prizadevanju za dvojezično šolstvo na Koroškem. Na mnoga leta! Čestitkam NT se pridružuje EL.

Društvo upokojencev Št. Jakob čestita za osebne praznike: **Jošku Lepuschitzu** iz Sčedma in **Reziki Lepuschitz** iz Št. Jakoba. Čestitkam se pridružuje NT!

Na Obirskem je pred kratkim slavil rojstni dan **Martin Paulič**. Vse najboljše in še na mnoga zdrava in zadovoljna leta!

V Želučah pri Činkmanu slavi 60. jubilejni rojstni dan **Matevž Weber**. Za ta jubilej iskreno čestita-

mo ter želimo tudi v prihodnje mnogo zdravja in osebne sreče!

Preteklo nedeljo je obhajala rojstni dan **Elza Pörtsch**. Vsi domači ji iz srca čestitajo ter se ji zahvaljujejo za vso ljubezen, skrb in požrtvovalnost. Čestitkam se pridružuje uredništvo NT.

Naslednje voščilo je namenjeno Štefunovi babici, **Uršuli Mak** iz Sel na Šajdi, ki je obhajala 84. rojstni dan. Vse najboljše, zlasti trdnega zdravja, osebnega zadovoljstva in Božjega blagoslova!

Društvo upokojencev Pliberk čestita za osebne praznike: **Mariji Buchwald** iz Nonče vasi, **Angeli Petrac** iz Šmarjete, **Leopoldu Smrečniku** iz Globasnice, **Janezu Petjaku** iz Štebna pri Globasnici in **Mariji Vodivnik** iz Vogrč. Društvo upokojencev Pliberk želi vsem slavljencem vse lepo in trdnega zdravja! Čestitkam se pridružuje uredništvo NT!

V Selah obhajajo osebna slavlja: **Justina Mak**, pd. Covnarjeva, **Urši Mak**, pd. Štefunova, **Justa Dovjak**, pd. Senčnikova, in **Marija Lipuš** pri Trklu. Vsem slavljencem iskreno čestitamo ter želimo vse lepo in dobro!

70. življenjski jubilej obhaja **Marija Karničar**, pd. Predasnikova mama z Obirskega. Ob tem visokem življenjskem jubileju iskreno čestitamo ter želimo tudi v prihodnje trdnega zdrava, osebnega zadovoljstva in da bi se je uresničile vse skrite želje!

Te dni je obhajal osebni praznik

občinski odbornik EL Dobrla vas, **Martin Wastl**. Tineju iskreno čestitamo, želimo mu še mnogo zadovoljnih, veselih in v politiki uspešnih let. Čestitkam se pridružujeta EL in SJK.

V Celovcu bo praznovala gospa profesorica **mag. Marija Spieler** rojstni dan. Iskreno ji k temu osebnemu prazniku čestitamo. Še na mnoga leta! Čestitkam se pridružuje EL.

V Spodnjih Vinarah pri Št. Primožu obhaja rojstni dan predsednik SPD „Danica“ **Stanko Wakounig**. Zavzetemu prosvetnemu delavcu prav lepo čestitamo. Želimo mu še mnogo let v zadovoljstvu, sreči in veselju. Čestitkam se pridružuje EL.

Lenart Katz, občinski odbornik EL Suha, bo obhajal osebni praznik. Za rojstni dan iskreno čestitamo. Zavzetemu kulturniku in občinskemu politiku veljajo naše iskrene čestitke, povezane z željo, da bi še naprej tako uspešno deloval, bodisi v kulturi kot v politiki. Čestitkam se pridružuje EL.

Tudi občinski odbornik EL Žitara vas, **Karl Hren**, doma v Goricah, obhaja rojstni dan. Želimo mu še mnogo zadovoljnih, uspešnih in zdravih let. Iskrenim čestitkam se pridružujeta EL in SJK.

Pedagoška akademija v Celovcu ima od 1. novembra dalje novega ravnatelja – **dipl. trg. dr. Josefa Hiedna**. Novi ravnatelj Pedagoške akademije se je rodil v Gradcu in je po svojih obveznostih na celovski univerzi med drugim predaval na Pedagoški akademiji sociologijo. K imenovanju mu iskreno čestitamo!

ČESTITKA TEDNA

Priznanje Jozeju Igercu – Že 25 let sodeluje električar Jozej Igerc iz Male vasi pri Globasnici v podjetju Kelag, za kar je te dni prejel delovno priznanje. Igerc se je rodil 28. februarja 1953 v Podkrajju pri Pliberku. Po osnovni šoli se je leta 1968 odločil za poklic električarja ter vajeniško dobo uspešno zaključil 1972. Od tega leta naprej pa je skorajda neprekinjeno odgovoren v Pliberku za delo na montažnem področju. Leta 1978 je naredil tudi mojstrski izpit. Svojo hvalečnost za Igerčevo prizadevnost in delavnost je podjetje Kelag te dni izrazilo s priznanjem, katerega si je Jozej gotovo nadvse zaslužil.

Priljubljenemu električarju na tem mestu iskreno čestitamo ter mu želimo tudi v prihodnje mnogo uspeha in sreče pri delu.

Kakor smo že prejšnji teden poročali, je 8. novembra praznoval svojo 60-letnico **Franc Smrtnik**. Na njegov rojstni dan pa so prišli k slavljencu v Korte mdr. predsednik NSKS dr. **Matevž Grilc**, predsednik Zveze slovenskih zadrug **Miha Antonič**, tajnik **KKZ Nužej Tolmajer**, zbornični svétnik **Štefan Domej** in občinski odbornik EL **Železna Kapla Lado Hajničič** ter mu iz vsega srca čestitali. Hkrati so se mu zahvalili za vsestransko sodelovanje in podporo v korist slovenske narodne skupnosti.

PEDAGOŠKO ZDRUŽENJE

Predstavitev dveh novih publikacij

Strokovno pedagoško združenje se je zopet predstavilo javnosti v obliki dveh zanimivih in nadvse koristnih publikacij.

Ravnatelj in predsednik Pedagoškega združenja Franc Kukovica je na tiskovni konferenci predstavil najnovejšo knjigo prof. Nika Rupla „Deset sprehodov med Slovenci na Koroškem II“ (I. del je izšel konec marca tega leta). Drugi del je dopolnilo prvemu; je leksikon s pomembnejšimi podatki in dodanimi teksti. Knjiga lahko služi šolarjem pa tudi odraslim kot dopolnilna informacija o koroških Slovencih. Bralce bo presenetilo veliko število oseb, ki so oblikovale in še oblikujejo slovenskost na avstrijskem Koroškem. V dodatku pa je tudi natisnjenih nekaj izbranih literarnih besedil.

Druga publikacija, „Leto v pesmi ujeta“, katero je uredil Herman Germ, pa je zbirka otroških pesmi, besednih iger, pregovorov in ugank, namenjenih koroški mladini. Herman Germ je nekaj let zbiral iz več sto otroških oz. mladinskih knjig in listov pesmice, besedne igre, koroške otroške rime, pregovore in uganke.

Pesmice naj bi spremljale otroke kakor vedno sveže, dehteče cvetice skozi vse leto. Zbirka je razdeljena na štiri dele: pomlad, poletje, jesen in zima. Čar letnih časov kar zablesti iz pesniške besede. Upoštevanji so pesniki s celotnega slovenskega ozemlja, še posebno iz Koroške.

Zbirka je kot priročnik in učbenik namenjena učiteljem na naših šolah, pa tudi vzgojiteljicam. Če bo v bližnji prihodnosti izšla tudi podobna zbirka za starejše otroke, kjer bi bilo možno zajeti zahtevnejše stvari, pa še ni gotovo. Toda kolikor poznamo Germa in Kukovico, se s pravkar ustvarjenim nikoli ne zadovoljita.

Knjiga „Leto v pesmi ujeta“ se ne bo prodajala, pač pa bo darilo učiteljem ter vsem dvojezičnim šolam za šolsko knjižnico.

ROŽEK

Sosedje tostran in onstran Karavank

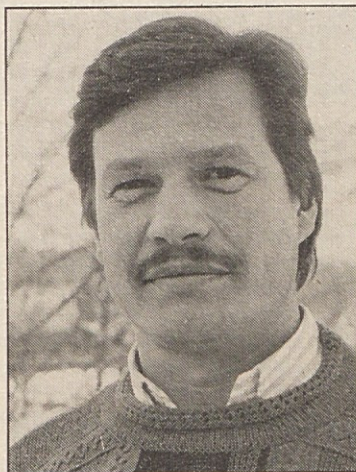
Slovensko kulturno društvo Peter Markovič je vabilo na jesensko srečanje pod geslom „Dober večer, sosed“, in „sosedje“ so gostilno Woschitz na Muti napolnili do zadnjega kotička. Na čelu je bil župan Mietzsche, podžupan, občinski odborniki in ugledni moške ter žene...

„Tako malokrat se vidimo in se pogovarjamo, da moramo že klepet med sosedi organizirati,“ je samo napol šaljivo rekel Aleks Schuster, ki je duhovito povezoval posamezne točke kulturnega večera.

Sodelovale so tri različne skupine, ki so se ravno na rožeškem ozemlju dobro počutile.

„Podhumški kvartet“ je kot domači slovenski prispevek po daljšem premoru spet nastopal v stari zasedbi in res bi bilo škoda, če se ne bi obdržal še dolga leta. Negujejo predvsem domačo pesem; tako ubrano jo znajo samo oni peti.

Dekliški tercet iz Grabštanja (Grafenstein) je razveselil domače nemško prebivalstvo in se je prav kmalu udomačil med hvaležno publiko. Tri dekleta s pedagoške akademije so pele koroške in nemške pesmi, pa pokazale, da obvladajo tudi črnske duhovne pesmi.

Povezovalc prireditve na Muti je bil mag. Aleš Šuster

Sosed z druge strani Karavank je bila folklorna skupina KUD „Triglav“ iz Srednje vasi (Bohinj) z moškim kvartetom Polž. Rožečani so bili maja letos na izletu v

Bohinju in so navezali stike s tamkajšnjimi pevci; tako smo zdaj slišali pristne gorenjske narodne, ki jih malokdaj slišimo na Koroškem. Vzdušje vaše veselice pa so pričarali plesalci in plesalke v gorenjski noši s slovenskimi narodnimi plesi. Ko so šli na koncu iskat soplesalke/ce med ljudi in je župan sproščeno plesal z zalo Gorenjko, je morebitna zadržanost dokončno popustila: iz slovensko in nemško govorečih sosedov so postali prijatelji.

Posrečen večer, ki z majhnimi sredstvi premika velike gore nesporazumov, odpravlja predsodke, vzbuja in krepi medčloveške odnose. „Kaj pa hočeš, če društvo niti tistih obljubljenih 1000 šilingov letos še ni dobilo; in slovenskih družin je samo še peščica,“ je tožil predsednik društva dipl. inž. Franc Kattinig. Tista peščica pa ustvarja prijetno ozračje, ki povezuje ljudi in jih bogati. To je pravo kulturno delo.

PISMI BRALCEV

Demokracija in NOB

Zadnje čase nekateri skušajo vzbujati vtis, kakor da bi demokratska Inicijativa za skupno zastopstvo koroških Slovencev omalovaževala zasluge narodne osvobodilne borbe, ker izhaja iz tega, da je razdvojenost koroških Slovencev nesrečna posledica povojnih dogodkov v Sloveniji in na Koroškem. Take misli odločno zavračam, še zlasti, ker se bojim, da s tem nekateri skušajo junaštvo borcev proti fašizmu zlorabiti za svoje ozke ideološke namene, ko skušajo preprečiti močno, demokratsko zastopstvo naše narodne skupnosti. ZSO nima monopola nad NOB!

Spomin na boj proti nacizmu in za narodno preživetje je namreč skupna last vseh koroških Slovencev. Res je, da so komunisti znali zlorabiti NOB v svoje namene. To pa njihovim naslednikom ne daje pravice, da danes pojmujejo NOB kot svojo zaslugo, temveč je to zasluga naroda, prav tega naroda, katerega koroški zamejski del nekateri hočejo zreducirati na kulturo, jezik in šege. Za to se partizani

niso borili; borili so se za svobodo in za preživetje naroda.

mag. Rudi Vouk, Dobrla vas

Zakaj samo v NT?

V prejšnji izdaji NT ste objavili Proglas Inicijative za skupno demokratsko zastopstvo koroških Slovencev. Čudim se, da objavlja Inicijativa svoj Proglas samo v Našem tedniku: če sem prav informiran, so povabljeni k sodelovanju odbornice in odborniki vseh slovenskih organizacij. Zato sem pričakoval, da bo Inicijativa objavila svoj Proglas tudi v glasilu ZSO.

Tomo Millionig, Celovec

Opomba uredništva: Kakor smo od Inicijative zvedeli, je ta želela Proglas za skupno demokratsko zastopstvo objaviti tudi v Slovenskem vestniku. Bila je celo pripravljena objaviti svoj Proglas kot oglas, to se pravi, za objavo Proglasa plačati po oglasni tarifi. Vendar je predsednik ZSO javno rekel, da SV Proglasa ne bo objavil, in je v tej zvezi primerjal delovanje Inicijative s KHD in FPÖ.

Italijanščina na vseh obveznih šolah

In kaj je s slovenščino?

Odbor deželnega zbora za šolstvo, kulturo, mladino in šport, ki ga vodi dobrolski župan Josef Pfeiffer, je predlagal, da se naj na vseh koroških obveznih šolah uvede italijanščina kot poučni predmet. Tajnik Enotne liste mag. Rudi Vouk je v izjavi za tisk pozdravil ta predlog, saj se Koroška tako bolj odpira svojim sosednjim državam.

Vouk pa je hkrati poudaril, da bi morala Koroška slovenščini posvetiti enako skrb kakor italijanščini. „Odnosi Koroške do Slovenije so najmanj tako pomembni kakor z Italijo,“ tako tajnik Enotne liste.

Izjava Krščanske
kulturne zveze

Ob temeljnem glasovanju

Slovenska prosvetna zveza je videla potrebo, da v izjavi „Proti politizaciji kulturnih društev“ odrasle koroške Slovence pouči, kako se smejo zadržati v določeni situaciji. Krščanski kulturni zvezi pa podtakne, da hoče društvene funkcionarje prepričevati, da bodo oddali svoj glas za skupno narodno zastopstvo. Dejstvo je, da je bila KKZ od vsega začetka — ravno tako kot SPZ — vpletena v pogajanja za novo obliko koordinacije, ker je spoznala, da na okamenelih strukturah plodno sodelovanje ni več bilo možno. Pri teh pogajanjih so se seveda funkcionarji SPZ ravno tako politično angažirali kot vsi ostali udeleženci. Že takrat bi imeli priložnost, da bi pomagali napejljati razpravo, ki je bila začasno skrajno neseriozna, na bolj kulturne tise. Res je tudi, da je bila KKZ med sopobudniki za tekoče glasovanje, ker se ji je zdelo vladajoče razmerje in vzdušje med centralnimi organizacijami neznosno.

Vendar KKZ nikdar ni skušala prepričevati društvenih funkcionarjev, in tega tudi ne bo delala, da naj glasujejo za skupno zastopstvo. Pač pa jim pripisuje dosti zrelosti in trezne presoje, da sami vejo, ali je pametno, da se poslužujejo demokratičnih pravic ali ne. Odrekati jim legitimacijo za svobodno izražanje svoje politične volje pa je relikv miselnosti, ki je kvečjemu „ljudsko-demokratska“, z našim pojmovanjem demokracije pa je docela navzkriž.

Če se torej posamezniki iz naših vrst — in kdo naj bi bil ob pomanjkanju širše zakonske baze za to bolj legitimiran kot demokratično izvoljeni nosilci javnih funkcij v raznih društvih — udeležijo glasovanja o skupnem zastopstvu, ki naj bi bil demokratiški parlament koroških Slovencev, in glasujejo z „da“, s tem edinole dajo trenutno odgovornim funkcionarjem pooblastilo, več, jih zadolžijo, da skupaj iščejo sodobno obliko sodelovanja, ki zagotavlja uspešnejše delo za naš narodni obstoj. Pri tem je tak ali drug model v očeh KKZ edinole osnova za konkretna razmišljanja in iskanje najboljšega koncepta. Jasno pa je, da je pri vsem tem demokratiškem procesu, ki je za našo skupnost v tej obliki docela nov, osnovni pogoj poštenost in dobra volja.

Glasba je posebna govornica

Osrednji koncert SPZ v Domu glasbe v Celovcu je v nedeljo, 7. novembra 1993, bila manifestacija slovenske kulture na visoki ravni.

Dr. Gustav Brumnik je v pozdravnem govoru razložil namen letošnjega osrednjega koncerta Slovenske prosvetne zveze: „Glasba je posebna govornica; vsak ima svoj lasten odnos do nje, toda vsakdo jo bolj dojamemo v materinščini.“ Zato so letos povabili najodličnejše predstavnike domače glasbe in najboljše slovenske zborove: zbori naj bi posredovali umetno pesem, solisti pa približali narodno pesem.

Domači glasbenik, ki je sposoben doseči mednarodni vrh, je brez dvoma **Kristijan Filipič**, učenec prof. Irene Grafenauer v Salzburgu. S svojstvenim izborom in izredno subtilnim občutkom za mehko intonacijo je spet dokazal, da se zna vživeti v svet glasbe. Človek, inštrument in zvočno bogastvo postanejo eno v igri. Za primerno klavirsko spremljavo je skrbel Johannes Kalckreuth, profesor na tukajšnjem konservatoriju.

Mezzosopranistka **Bernarda Fink-Inzko** sodi v svetovni vrh vokalne glasbe. Za nastop je izbrala preproste pesmi v priredbi,

ki ji je omogočala izraziti njeno lirično čustveno govornico z odlično pevsko podajo izurjene solistke. Argetinske pesmi je posvetila „svoji domovini, ki je sprejela tisoče beguncev in jim dala zatočišče“; slovenske pa „Francetu Cziganu, Silvu Miheliču, Božidarju in Marku Bajuku, ter vsem, ki so se trudili za ohranitev slovenstva povsod po svetu z željo, da se med Slovenci utrdi duhovni napredek“.

Gabriel Lipuš se je dokončno odločil za študij solopetja na Dunaju in se že kažejo prvi sadovi. Visoki bariton dobiva barvo in izrazno moč, kot pevec išče svojo pot v srca poslušalcev. Pri izboru pesmi smo čutili tudi šibko točko koncepta: niso vse narodne pesmi za solista — ene najboljše poje samo ljudstvo, druge domači zbor, čeprav so priredbe Zorka Prelovca ustrezale solistu.

Zapela tudi SPD „Srce“ in SPD „Zarja“. Kar vredno sta zastopala koroško zborovsko petje domača zbor MePZ SPD „Srce“ iz Dobrle vasi (kljub

majhnemu številu izvaja pod vodstvom Marjana Berložnik) uspešno tudi zahtevne skladbe) in MePZ SPD „Zarja“ iz Železne Kaple pod vodstvom Gabriela Lipuša (s prijetno svežino in izpiljeno tehniko je pokazal srečno roko tudi pri izboru pesmi).

MoPZ Srečko Kosovel iz Ajdovščine, nosilec „Gallusove plakete“ in vrste mednarodnih priznanj, je iz bogatega repertoarja izbral primere, ki so očarali občinstvo: od klasike prek romantike do modernih zahtevnih skladb (Jakob Jež, Lojze Lebič), kar je bila močna protiutež izvrstnemu solopetju.

Tistim, ki so skoraj napolnili srednjo dvorano Doma glasbe, je v srca zadelo še zadnja pesem, s katero so pevci spontano povzeli navdušenje v dvorani: „Slovenec sem, tako so mati djali.“

Škoda, da se velikemu številu koroških Slovencev ni zdelo vredno, da bi postavili umetniške dosežke slovenske kulture nad ideologijo in bi dali priznanje domačim glasbenikom.

Barvne sence minulega poletja

Začelo se je tako, kot po navadi, z glasbo. Melodija je prihajala iz citer, katerih strune je tenkočutno prebiral Cirila Pogačnik, seveda na otvoritvi razstave slik v prostorih Mohorjeve knjigarne v Celovcu.

Tu so namreč v soboto, 29. oktobra, dali na ogled svoje slike člani likovne sekcije Vir kulturnega umetniškega društva iz Radovljice. Organizatorja razstave pa sta kulturno društvo Peter Markovič iz Rožeka in Mohorjeva založba iz Celovca.

Dela so plod ustvarjanja različnih avtorjev, nastala pa so v poletni likovni koloniji. Zato so seveda tudi motivi polni poletja in nam nostalgичno kličejo spomine na tople poletne dni; prav sedaj mraz pobira čudovite jesenske barve in nas potiska v tople prostore.

Zaman bo kdo iskal slike iz sestavljenih barvnih podob neke domišljije, igro barv čustev, neko neomejeno sprehajanje po prostranstvu sanj, šepetanje barv. Na slike so prenešeni deli poletne pokrajine, ustavljen je del časa, upodobljeno je okolje, ki nas obdaja. Motivi na slikah so realistični, tematsko podobni. Kmečki domovi, pokrajine, cerkve, znamenja. Seveda vsa ta dela zaradi tega zaslužijo posebno pozornost, saj so pozabi in usodi spreminjanja na svojevrsten osebnostni način iztrgala delček naše kulturne dediščine in jo tako dala na pogled tudi

našim zanamcem. Še posebej je zanimivo, ker so te motive izbirali in upodabljali ustvarjalci, ki niso iz Koroške, in so morebiti tudi komu med nami pokazali to, kar mi v vsakdanjem hitenju niti ne opazimo več.

Avtorji so pri svojem izražanju uporabljali različne tehnike, tako da je moč opaziti kar nekaj vrst likovne topografije, akvarele, oljne barve. Seveda se je težko in nevhvaležno spustiti v ocenjevanje slik. Njihova dokumentarna vrednost je nesporna, neprecenljiva, saj so natančen zapis podobe nekega kraja v času, ko so nastale. Umetniška ocena je zelo subjektivna stvar. Pa vendar bi rad omenil panoramo vasi Sele avtorice Andreje Ropret, motiv stare žage Leopolda Grosa, kaščo Milana Vipotnika in cerkev v Humčah Cilke Brejč. Seveda pa je najbolje, da obiščete razstavo in presodite sami.

Žal pa slike zgubijo del svojega izraza zaradi neustreznega prostora, kjer visijo, in zaradi neprimerne osvetlitve. Nesporno je, da potrebujemo tako galerijo in prav zaradi tega je skrajni čas, da organizatorji z malo dobre volje in z iznajdljivostjo preuredijo prostor tako, da bodo tovrstni dogodki še veliko prijetnejši, gledanje slik pa užitek.

Ivan Klarič

„Ne zadostuje biti Slovenec samo pri muziciranju“

Nadaljevanje s strani 6/7

Govorili ste o identiteti. Gre za regionalno ali za narodnostno identiteto?

Kaj je to, regionalna identiteta? Nihče ne more zatajiti svojih narodnostnih korenin! Regionalna identiteta ne more nadomestiti narodnostne. Biti zagovornik narodnostne identitete gotovo ne pomeni, da si nacionalist.

Zavzemati se za lastne — avtonomne strukture — pomeni to biti proti integraciji v vseokroško (avstrijsko) družbo?

Integracija sama ni rešitev. Najprej je potrebno ustvariti avtonomne strukture. Kakor že rečeno, sta tudi za koroške Slovence merodajni samostojnost in samozavest. Še več: večina mora tako samostojnost za vestno pospeševati.

Kako ocenjujete sedanje delovanje nemško-slovenskega koordinacijskega odbora?

Trenutno ni primerov, s katerimi bi se koordinacijski odbor moral ukvarjati. Vendar bi tudi rekel, da odkrita razprava o odprtih vprašanjih v Cerkvi trenutno tudi ni posebej zaželena. V obeh narodnih skupnostih je neka določena bojazen pred konflikti.

Vaše poklicno delo je izobraževanje odraslih. Kaj bi koroškimi Slovincem svetovali v njihovih prizadevanjih za narodnostni obstoj?

Stalno tarnati — tega se morajo nujno odvaditi. Biti samozavesten, to je merodajno. V Cerkvi bi koroški Slovenci morali v večji meri izkoristiti svojo bogato versko tradicijo. To v smislu 2. vatikanskega koncila, ki govori o Cerkvi kot skupnosti verujočih ljudi. S tem koncil ne misli na Božje hiše oz. le na duhovnike, temveč na skupnost, ki se na tem svetu konkretno zavzema za svojega sočloveka.

Govorili ste o potrebi večje samozavesti. Bi lahko to konkretizirali?

Ne zadostuje biti Slovenec samo pri muziciranju. Kaj podobnega bi si želel tudi na drugih področjih javnega življenja, npr. na političnem ali sindikalnem.

Kaj pomeni to za notranjo demokracijo narodne skupnosti?

Pravilno pojmovanje politike in demokracije pomeni, da morajo v narodni skupnosti biti možna različna gledanja. Seveda naj bi se, če le gre, našle skupne rešitve. Vendar kompromis ne sme biti tako zvođen, da bi škodoval narodni skupnosti. V tem primeru bi morale pri iskanju rešitve pomagati odločujoče državne strukture. Vlada in stranke ne smejo poriti črnega Petra Slovincem.

Mešani pevski zbor Gorotan z zborovodjem Albertom Krajerjem je praznoval stoletnico. Foto: Fera

Jubilej najstarejšega slovenskega zbora

Da Slovenec še živi, mila pesem nas uči, ki jo poje GOROTAN, dvigajoč se spet na dan.

S tem geslom je bil Gorotan pred 100 leti ustanovljen, s tem geslom je najstarejše slovensko pevsko društvo praznovalo v dvorani ljudske šole Šmihel tudi svoj 100. rojstni dan.

Spoštovanje in občudovanje do Gorotana so izrazili številni govorniki, mdr. predsednik Krščanske kulturne zveze dr. Janko Zerzer, poslanec Peter Haderlap, predsednik

EL Andrej Wakounig, predsednik SPZ dr. Avguštin Brumnik in

zastopniki sosednih kulturnih društev MePZ Podjuna, MoPZ Kraj Matjaž in SPD Edinost Pli-berk.

Župan Janko Pajank in kulturni referent občine Bistrice Jože Parl sta v imenu občine podelila najstarejšemu društvu v občini občinski grb.

Zborovodja Albert Krajer je s svojimi 37 pevkami in pevci pripravil koncert, ki je bil vsebinsko in po ocenah številnih navzočih

strokovnjakov tudi glasbeno na visoki ravni.

Zbor, ki je stal stoletje na cerkvenem in kulturnem odru fare in občine, je zažarel v novi zelo sveži barvi, k čemur so svoje prispevale tudi nove obleke, ki so dale Gorotanu tudi zunanjo podobo jubilaranta.

100-letnica je bila tudi slavnostni okvir za počastitev dolgoletnega pevovodja in organista Miha Sadjaka, ki je nad 40 let vodil zbor. Od leta 1949 naprej je bil duša zbora, a ni skrbel le za vodstvo zbora, ampak skupno z Radovanom Gobcem tudi za polnitev arhivov. Iz tega sodelovanja je od leta 1945 do danes nastalo za Gorotan 20 skladb ali priredb, med drugim tudi znamenita gobčeva „O Podjuna“ na tekst domačinke Milke Hartmann.

Predsednik KKZ dr. Janko Zerzer je v imenu strešne kulturne organizacije počastil Miha Sadjaka s častnim priznanjem.

Silvo Kumer

„Gorotanu želim zmagovit pohod v 2. stoletje ne samo v blagor Šmihela, marveč vsega našega ljudstva.“

msgr. Kristo Srienc
župnik in dekan

Z leve: Albert Krajer, dr. Janko Zerzer, Miha Sadjak s soprogo, Andrej Wakounig in Nužej Tolmajer. Foto: Fera

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 12. nov.
Kulturni magazin.

SOBOTA, 13. nov.
Od pesmi do pesmi —
od srca do srca.

NEDELJA, 14. nov.
6.30—7.00 Dobro jutro na
Koroškem — Duhovna
misel (žpk. Jurij Buch).
18.10—18.30 Dogodki in
odmevi.

PONED., 15. nov.
Slovenska žena na
Koroškem: Maticin narodna
delavka.

TOREK, 16. nov.
Partnerski magazin.

SREDA, 17. nov.
Glasbena sreda.
Večerna: Literarni večer iz
Tinj.

ČETRTEK, 18. nov.
Rož — Podjuna — Zilja.

DOBER DAN,

KOROŠKA

Nedelja, 14. novembra,
ob 13. uri v TV 2

Poned., 15. novembra,
ob 16.20 v TV SLO 1

predvidoma z naslednjimi prispevki

Še vedno divja v Bosni in Hercegovini
kruta vojna — nova iniciativa za mir v ok-
viru akcije „Sosed v stiski — Nachbar in
Not“

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug:
lanski prirastek je nad povprečjem av-
strijskih bank

Sporočilo glasbe presega govor: osred-
nji koncert Slovenske prosvetne zveze
navdušil s kakovostjo izvajanj

Knjižni sejem v Ljubljani: tudi slovenske
založbe s Koroške imajo kaj posredovati

Letošnja Einspielerjeva nagrada prof.
Philippu Rauscherju, tajniku „Katholi-
sches Bildungswerk“

Šmarčica: praznik, katerega se veselijo
otroci, ko pa jim sv. Martin postane zgled

Avstrijska odbojarska liga: VBK Klagen-
furt — SK Dob/Aich

Celovec

Narodni svet in Krščanska kulturna
zveza vabita na

**PODELITEV EINSPIELERJEVE NA-
GRADE 1993.** Nagrado bo prejel
prof. Philipp Rauscher

Čas: v petek, 12. nov., ob 19.30

Kraj: v Tischlerjevi dvorani Slomško-
vega doma v Celovcu, 10.-Oktober-
Str. 25

Sponsored: pozdrav: dr. Janko Zerzer;
nagovor: Janko Merkač; glasbeni
okvir: družina Zwitter iz Zahomca

KKZ v Celovcu vabi na osrednjo
gledališko predstavo

„**ZA NARODOV BLAGOR**“ komedija
v štirih dejanjih (Ivan Cankar)

Čas: v sredo, 8. decembra, ob 14.30

Kraj: v Mest. gledališču v Celovcu

Nastopa: DRAMA — Slovensko na-
rodno gledališče v Ljubljani

Režiser: Boris Kobal

PRIREDITEV KNJIŽNE PRESOJE

Sodelujejo: dr. Denis Poniž, univ.
prof. in publicist; Anja Muck, dipl.
dramaturginja; dr. Feliks Bister, pu-
blicist

Vodi: Vinko Ošlak

Čas: v ponedeljek, 15. 11., ob 18.30

Kraj: v prostoru Slovenskega pasto-
ralnega centra sv. Cirila in Metoda,
10. Oktoberstr. 25 v Celovcu

Obravnavanje knjig: Ivan Hribovšek,
Himna večeru (uredil F. Pibernik);
Andrej Hieng, Čudežni Feliks (ro-
man); Stanko Kociper, Goričanec
(roman); Janko Prunk, Slovenski na-
rodni vzpon

Prireditelj: Kat. prosveta, Referat za
izobražence. Knjige, o katerih bomo
govorili na prireditvi, je mogoče kupi-
ti tudi v knjigarni Mohorjeve.

Sejem „**DIE FAMILIE**“ od 11. do 14.
11., od 9. do 18. ure v Celovcu

Razstava dr. Marija Makarovič —
Jana Dolenc: „**NOŠA IN OBLAČIL-
NA KULTURA PRI ZILJI**“

Kraj: Messehalle 5

Prireditelja: Mohorjeva in Krščanska
kulturna zveza

CELOVEC—TINJE

KULTURNO DRUŠTVO „PETER MARKOVIČ“ ROŽEK in
MOHORJEVA ZALOŽBA V CELOVCU vabita na
ogled razstave likovnih del

ČLANOV LIKOVNE SEKCIJE „VIR“ KULTUR-
NEGA UMETNIŠKEGA DRUŠTVA RADOVLJICA

Razstava slik, ki vsebujejo motive iz znanih krajev južne Koroške,
je v prostorih **MOHORJEVE KNJIGARNE V CELOVCU**, Viktringer
Ring 26 v času **do 19. novembra 1993** in v prostorih katoliškega
doma prosveta **SODALITAS V TINJAH** v času **od 29. novembra**
do 18. decembra 1993.

ODPRTJE

v Domu v Tinjah bo **29. novembra 1993 ob 19. uri**

Umetnike bosta predstavila **dr. Cene Avguštin**
in akademski slikar univ. prof. **Rudi Gaberc**

RAZSTAVA SLIK JOŽICE SERAFIN
olje in akril

Čas: od 19. 11. do 10. 12. 1993

Odpriče: v petek, 19. 11., ob 18.30

Kraj: v prostorih Mohorjeve knjigar-
ne v Celovcu

Prireditelj: Mohorjeva galerija

Dobrla vas

REDNI OBČNI ZBOR

Slovenskega prosvetnega društva
„SRCE“

Čas: v nedeljo, 28. 11. 1993, ob 9.30

Kraj: v prostorih kulturnega doma v
Dobri vasi

Govorilne ure pokoj-
ninske zavarovalnice

Pokojninska zavarovalnica za delav-
ce (Pensionsversicherungsanstalt
der Bauern) sporoča, da so na spo-
redit med drugim sledeče govorilne
ure:

Pliberk, 18. november, od 11. do 13.
ure Občinski urad.

Št. Jakob: 23. november, od 13. do
14. ure Občinski urad

Vsi pokojninsko zavarovani deloje-
malci, upokojenci in drugi, ki iščejo
nasvet v vprašanih pokojnini, dobijo
nasvet strokovnjakov. Ugodno je, če
prinesete s seboj tudi potrebne
podlage.

Žvabek (Gornja vas)

Tradicionalni
KOROŠKI VEČER

Čas: v soboto, 13. 11., ob 20. uri

Kraj: v gostilni Hafner v Gornji vasi
(Žvabek)

Prireditelj: KPD „Drava“ Žvabek

Sodelujejo: — baletna šola COVA-

LEC Pliberk/Bleiburg; — Polizeichor

VILLACH (M. Melcher); — Oktet

„Suha“ (M. Fabjan); — MGV Heimat-

klang BACH (S. Hoffman); — Pevsko

instrumentalna skupina ŽVABEK (R.

Katz—Logar)

Po koncertu Vas vabimo na družab-
no srečanje!

ZVEZA

SLOVENSКИH ŽENA

vas vlijudno vabi na
dvodnevni seminar

v **Medijske toplice v Izlake**

Čas: v soboto, 13., in nedeljo, 14. no-
vembra 1993

O vprašanih, ki zadevajo predvsem
ženske kot pripadnice manjšine.

Uvodni referat: mag. Marija Jurič-

Pahor: „Kdo sem — kaj želim“

Nadaljevanje seminarja v krožkih:

a) ženska in narodna identiteta

b) logika in pomen ženskih

organizacij

c) razlika med generacijami

Da bomo olajšale udeležbo na semi-
narju, bomo organizirale prevoz z av-
tobusom in varstvo otrok. Vsaka
udeleženka prispeva šil. 300,— za
prevoz, ostale stroške prevzame
Zveza slovenskih žena.

Prijave sprejema ZSZ
(tel.: (0463) 514 300 / 40)

Odhod avtobusa:

ob 7.00 iz Dobrle vasi —

avtopodjetje Sicerčnik

ob 7.15 iz Škocijana —

avtobusna postaja pri kolodvoru

ob 8.20 iz Borovelj —

parkirišče Konzum

Globasnica

MARTINOVANJE

Čas: v soboto, 13. 11., ob 20. uri

Kraj: v gostilni ŠTEKL v Globasnici

Zabava Vas ansambel WINDY

Prireditelj: Sportclub Globas-
nitz/Globasnica

KONCERT

ob **20-letnici obstoja**

moškega pevskega zbora „Franc

Leder-Lesičjak“ in 160-letnici rojst-

va ljudskega pevca in vižarja Fran-

ca Lederja-Lesičjaka

Čas: v nedeljo, 21. 11., ob 14.30

Kraj: pri Šoštarju v Globasnici

Sodelujejo: MoPZ „Franc Leder-

Lesičjak“ iz Štebna, MoPZ „Kralj

Matjaž“ iz Libuč, MePZ „Peca“ iz

Globasnice, Gemischer Chor Glo-

basnitz, Kvartet „Kralj Matjaž“ iz

Libuč

Prireditelj: SPD „Edinost“ v Štebnu

Kotmara vas

PEVSKO SREČANJE

Čas: v nedeljo, 7. 11., ob 15. uri

Kraj: v društveni sobi stare šole v

Kotmari vasi

Nastopata: Mešani pevski zbor iz

Gropade pri Bazovici (Primorska) in

Mešani pevski zbor „Gorjanci“ iz Kot-

mare vasi

Prireditelj: Slovensko prosvetno

društvo „Gorjanci“

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izda-
atelj: društvo „Narodni svet koroških Slo-
vencev“, ki ga zastopa predsednik dr.
Matevž Grilc, 9020 Celovec, 10.-Oktober-
Str. 25/III.

Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni
urednik), Silvo Kumer (2. glavni urednik),
Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (foto-
graf), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str.
25/III, Karl Sadjak (oglasni oddelek).

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26. NAŠ TEDNIK
izhaja vsak petek. Naroča se na naslov:
Naš tednik, 10.-Oktober-Str. 25/III, 9020
Celovec; telefon uredništva, uprave in
oglasnega oddelka 0463/512528. Tele-
faks: 0463/512528-22.

20. november 1993

8. januar 1994

HORTUS MUSICUS — L AMFIPARNASO

(O. Vecchi) — glasbena komedija z lutkami

Čas: v soboto, 20. novembra 1993, ob 19.30

Kraj: v farni dvorani v Šmihelu

Priveditelj:

KPD „Šmihel“ in Krščanska kulturna zveza

premiera:

v soboto,
13.11.1993,
ob 19.30

v farni dvorani
v Št. Jakobu

Mladinska gledališka skupina:
Šrik-šrak-šruk/Št. Jakob

Priveditelj:

Slovensko prosvetno društvo „Rož“
in Katoliška mladina Št. Jakob

Radiše

REDNI OBČNI ZBOR
SLOVENSKEGA PROSVETNEGA
DRUŠTVA „RADIŠE“

Čas: v soboto, 20. novembra 1993,
ob 19. uri

Kraj: v Kulturnem domu na Radišah
Po občnem zboru predvaja Tomaž
Ogris dia-slike o kulturnem delova-
nju na Radišah

Št. Janž

VEČER JAZZA —
„LES TROIS ARTS“

Čas: v soboto, 20. novembra 1993,
ob 20. uri

Kraj: v stari šoli v Št. Janžu
Nastopajo: Tonč Feinig — piano,
Štefan Thaler — bas, Klaus Sauli —
drums, Marko Lackner — sax

Priveditelj: Slovensko prosvetno
društvo „Št. Janž“

Dom v Tinjah

V ponedeljek, 15. nov., ob 19.30
Forum za zdravstvena vprašanja:
NOTRANJE ZADOVOLJSTVO —
DUŠEVNO ZDRAVJE
Predavatelj: dr. med. Stanislaus
Smolnig, Celovec

v torek, 16. nov., ob 19.30
Meditacija slik z glasbo
SVETO PISMO KOT VIR INSPIRACI-
JE UMETNOSTI
Predavatelj: p. Cornelius DINGS

v sredo, 17. nov., ob 19.30
Predavanje in predstavitev študije:
VLOGA
SLOVENSKE GIMNAZIJE
V PROCESU MODERNIZACIJE
SLOVENSKE NARODNE
SKUPNOSTI NA KOROŠKEM
Predavatelj: mag. Jernej Zupančič
Uvodne besede: dv. sv. dr. Reginald
Vospernik
Moderator: univ. prof. dr. Vladimir
Klemenčič

Gledališka predstava ob 100-letnici rojstva koro-
škega pisatelja Prežihovega Voranca

PRIZORI S PREŽIHO

(Jernej Novak)

Premiera: v soboto, 20. novembra, ob 20. uri

Kraj: v kulturnem domu v Št. Primožu

Ponovitve: v nedeljo, 21. 11., v soboto, 27. 11., in v nedeljo,
28. 11. 1993, vedno ob 20. uri

Režija: Peter Militarov Scena: Meta Hočevar

Koreografija: Tanja Zgonc

Izvedba predstave: Gledališče ob Dravi

Priveditelj in nosilec projekta: Slovenska prosvetna zveza

Soprireditelj: Avstrijski inštitut za
vzhodno in jugovzhodno Evropo, iz-
postava Ljubljana

Predstavitelj knjige: TAKO SMO
ŽIVELI — življenjepis koroških Slo-
vencev

Uredila: dr. Marija Makarovič
Izdajatelj: Krščanska kulturna
zveza in Dom v Tinjah

Čas: v nedeljo, 21. 11., ob 14.30
Kraj: v Domu prosvete v Tinjah
Knjigo bo predstavila dr. Marija
Makarovič.

Pripovedniki bodo brali odlomke iz
svojih življenjepisov.

OGLAS

Prodamo

enodružinsko
stanovanjsko hišo

v Belovčah pri Dobrli vasi
z 2088 m² velikim zemlji-
ščem, zgrajeno leta 1982.

Telefon:

04236/2076

Št. Jakob v Rožu

Kabaret
„MARTIN KRPAN“
(Bogomir Veras)

Čas: v nedeljo, 28. novembra, ob
14.30

Kraj: v farni dvorani v Št. Jakobu v
Rožu

Nastopa: gledališka skupina Sloven-
skega prosvetnega društva „Bo-
rovlje“

Priveditelj: SPD „Rož“

Podliga vzhod:

Mostič - Bilčovs 2:1 (1:0)

BILČOVŠ: Slapnik 4, Weichboth 3, Olipitz 3, Rajnovič 3, Paulitsch 4, Schaunig 4, Partl 4, Kuess 3, Smeraldo 3 (77. Ramusch 0), Quantschnig 3, Durnig 3 (77. Mitterbacher 0);

Mostič, 100 gledalcev
Sodnik: Kuri (dober)
Strelec: Ramusch (88.) oz. H. Gruze (41.), J. Gruze (74.)

1. razred D:

Eitweg - Globasnica 1:1 (0:0)

GLOBASNIKA: Matavž 2, Dlopst 3, G. Sadjak 2, Fera 3, Tratar 3, Silan 2, P. Sadjak 3, Micheu 2 (70. Fritz Sadjak 0), Hren 3, Kordesch 3, Pasterk 3;

Eitweg, 150 gledalcev
Sodnik: Wulz (dober)
Strelec: Pasterk (90.)

Sele - Št. Pavel 3:1 (3:1)

SELE: E. Oraže 4, A. Mak 5, S. Užnik 4, D. Oraže 4, A. Certov 4, Travnik 4, Z. Oraže 3 (85. S. Gregorič 0), M. Oraže 4 (65. H. Olip 0), Radosavljevič 4, Maver 4, A. Oraže 3;

Sele, 150 gledalcev
Sodnik: Kaimbacher (dober)
Strelec: Travnik (20./11.-m.), A. Oraže (35.), Maver (38.)
Rdeči karton: A. Oraže (79./kritiziranje)

Branilec
Globasnica
Janez Tratar se je na tekmi proti Eitwegu (1:1) sicer trudil, toda tudi njemu je le malo uspelo.

slika NT/Fera

Podliga vzhod:

1. Žrelec	13	11	2	0	23:8	24
2. Št. Vid	15	9	5	1	25:7	23
3. Žitara vas	15	8	5	2	27:19	21
4. Ruda	15	7	3	5	24:17	17
5. ASK	15	5	6	4	26:23	16
6. Mostič	14	7	1	6	25:25	15
7. Pokrče	13	6	2	5	26:18	14
8. Vetrinjš	13	4	6	3	19:16	14
9. Št. Lenart	15	5	3	7	14:19	13
10. Liebenfels	15	4	4	7	19:23	12
11. Smihel/L.	15	3	5	7	13:19	11
12. Bilčovs	14	2	5	7	18:23	9
13. ASV	14	2	3	9	10:27	7
14. Klopinj	14	0	4	10	14:39	4

Zadnje jesensko kolo (6./7. nov. 1993): Mostič - Bilčovs

1. razred D:

1. Metlova	13	11	2	0	49:10	24
2. Globasnica	14	8	4	2	32:11	20
3. Frantschach	14	7	4	3	28:14	18
4. Sele	13	7	3	3	28:16	17
5. Železna Kapla	14	6	3	5	14:18	15
6. Šmarjeta	14	6	2	6	21:19	14
7. Št. Andraž	14	4	6	4	17:18	14
8. Labot	14	4	6	4	16:19	14
9. Eitweg	14	5	3	6	16:32	13
10. Šmihel	14	3	6	5	21:15	12
11. Št. Pavel	14	3	5	6	21:27	11
12. Grebinj	14	3	3	8	17:29	9
13. Dobrla vas	14	3	1	10	11:45	7
14. Sinča vas	14	2	2	10	21:39	6

Dopolnilna tekma (13./14. novembra): Sele - Metlova

Podliga vzhod:

Bilčovs se bo pozimi okrepi s napadalci

Mostič - Bilčovs 2:1 - V 1. polčasu je bila tekma izenačena, pri čemer so zapravili Bilčovščani tri lepe priložnosti (Weichboth, Durnik, Smerado). Nekaj minut pred polčasom pa so domačini po izvedenem kotu zadeli gol, od katerega se Bilčovščani tudi v 2. polčasu niso opomogli. Nasprotno domačini, ki sicer niso bili v terenski premoči, toda v hitrih protinapadih vedno nevarni. Po drugem zadetku domačinov pa je bila tekma predčasno odložena. Ramusch pa je rezultat le še olepšal.

21. novembra še proti Vetrinju. Toda trenerju Hoblu bi bilo ljubše, če bi bila tekma odpovedana, saj bi imeli Bilčovščani vigredi bistveno boljše karte v rokah (glej desni stolpec). Poleg tega so igralci že „siti“ dolge nogometne jeseni, kar je nedvomno razumljivo (nekateri ekipe so končale prvenstvo že pred 14. dnevi). Hobel: „Kljub temu se moramo zbrano pripravljati na to tekmo!“

1. razred D:

Sele - Št. Pavel 3:1 - Selani tokrat zopet s tremi napadalci, kar je pozitivno vplivalo na njihovo igro. Na globokem terenu so domačini silovito pričeli ter si priigrali številne lepe priložnosti. Že v 20. minuti pa je Travnik izkoristil 11-metrovko ter povedel z 1:0. Nato so gostje sicer iz prostega strela izenačili, toda v času treh minut sta A. Oraže in Maver še pred odmorom povišala rezultat na 3:1. Edini višek v 2. polčasu je zaradi nepotrebne kritiziranja sodnika Kaimbacherja prejel rdeči karton.

Eitweg - Globasnica 1:1 - Globašanom so manjkali kar trije standardni igralci (Kreutz, Kert, Pleschgatternik), toda to naj ne bo izgovor za najslabšo predstavo v letošnji sezoni. Brez borbe in prizadevne igre je tudi slabo razpoložene nasprotnike le težko premagati. Domačini so celo v 60. minuti povedli z 1:0 ter bili zmagi že zelo blizu. Toda Pepi Pasterk je v zadnji minuti dokazal „železne živce“, saj je prosti strel (iz 16 metrov) izvedel popolnoma zbrano ter tako zagotovil Globašanom vsaj točko. Druga pa je bila nedvomno izgubljena.

Proti Metlovi manjka Ahim Oraže

Ahim Oraže

Na zadnji prvenstveni tekmi izključeni napadalec Selanov Ahim Oraže je bil kaznovan za eno tekmo, zato proti Metlovi ne bo smel igrati. Selani so sicer vložili pritožbo pri sodniškem odboru Koroške nogometne zveze, toda s pritožbo niso uspeli.

Kljub temu bodo Selani v nedeljo (ob 13.45) napadalno sprejeli

„Polonce“ z Metlove, ki jasno vodijo na tabeli. Trener Travnik: „Letos smo doma oddali le točko proti Št. Andražu, zato sem prepričan, da bomo tudi proti Metlovi ostali nepremagljivi!“ Kar Selanom gotovo pride v prid, pa je dejstvo, da Metlovcani že 14 dni niso več tekmovali. Travnik: „Mogoče primanjkuje ekipi že motivacija!“

Na vsak način pričakujejo Selani mnogo gledalcev, tudi z Metlove.

Ker manjka A. Oraže, bodo Selani igrali le z dvema napadalcema.

„Vigredi bom sam napadal!“

Trener
Bilčovščanov
Sigi Hobel

Po nekoliko razočarani jeseni, se želi Bilčovs vigredi z dvema napadalcema okrepiti. Tudi ime na so že znana, toda klubi si še niso edini. To naj bi bila 24-letni Fischer, ki je že dve leti igral v Bilčovsu, ter 22-letni Obiltschnig iz St. Ilja. Obja sodita med mlade perspektivne napadalce.

Bilčovs pa je tudi pripravljen oddati enega ali dva igralca. Kdo bo moral zapustiti klub, pa še ni jasno.

Na vsak način bo vigredi zopet začel igrati trener Hobel, ki je jeseni le redko igral. Hobel: „Nameravam se vigredi dobro pripraviti na sezono, tako da bom ekipi prava okrepitev!“

Zakaj je Bilčovs jeseni razočaral? V prvi vrsti zato, ker so napadalci in tudi sredinski igralci zapovrstjo zapravljali lepo priigrane priložnosti. In teh na vsaki tekmi ni primanjkovalo. Poleg tega so Bilčovščani iz standardnih položajev (iz kotov, prostih strelav) prejeli nepotrebne zadetke. Poleg tega tudi vratar Slapnik ni bil vedno dobro razpoložen.

Vse to želijo Bilčovščani vigredi popraviti, kajti naslednjo jesen bodo zastavljeni cilji zelo visoki.

Slovenska odbojgarska zveza prepovedala Alešu Jerala nastope za Dob

Aleš Jerala

Podajac in legionar Dobljanov Aleš Jerala sodi med najboljše odbojkarje v avstrijski zvezni ligi. Jasno, da je zanimiv tudi za slovensko odbojgarsko reprezentanco, ki ta konec tedna tekmuje v Franciji kvalifikacijske tekme za svetovno prvenstvo. Toda Aleš se povabilu ni odzval, za kar mu je Slovenska odbojgarska zveza prepovedala prvenstvene nastope v Avstriji. Jerala se povabilu zato ni odzval, ker ga je slovenska repre-

zentanca preteklo leto iz nerazumljivih razlogov spregledala. Če Slovenska odbojgarska zveza ne bo spremenila prepovedi, potem bo moral na koroškem derbiju zastopati Aleša Jerala dolgoletni legionar in trenutno trener in igralec druge dobljanjske odbojgarske ekipe Boris Skudnik.

Na koroškem debiju pa bo verjetno manjkal tudi Martin Micheu, ki se na zadnji tekmi proti Linzu (tesna zmaga Dobljanov s 3:2) nenavadno poškodoval. Z Jeralom sta tako nesrečno trčila, da si je poškodoval vranico.

Moral je v bolnišnico, katero je smel zapustiti šele danes.

Koroški derbi med Hypom iz Celovca in Dobom bo v soboto ob 18. uri v Celovcu. Zanimiva tudi predtekma med ženskami ATSC in moštvom iz Skotske (tekma za evropski pokal - ob 16. uri).

ZVEZNA ODBOJKARSKA LIGA

1. SVS Transver	8	8	0	24:4	16
2. WAT Kagran	8	7	1	22:3	14
3. Dob	8	6	2	18:13	12
4. Enns	8	4	4	14:12	8
5. Gleisdorf	8	3	5	12:19	6
6. Hypo	7	2	5	9:16	4
7. Linz	8	2	6	12:20	4
8. DTJ Dunaj	9	0	9	3:27	0

SAK na tujem še kar naprej izredno privlačen

Alois Sadjak: ocena 4,4

Kapetan in branilec SAK Alois Sadjak je bil v jesenskem delu prvenstva nedvomno najboljši igralec. To tudi jasno podčrtuje visoko povprečje ocen.

Alois Sadjak

Ocene, ki jih tedensko objavljamo, so sicer subjektivne, toda v povprečju jasno izpovedo moč oz. formo posameznega igralca v času prvenstva.

Najvišje povprečje je tokrat dosegel kapetan Alois Sadjak, ki je bil nedvomno najboljši igralec SAK v jesenskem delu prvenstva. Nedvomno se mu obrestuje vzoren odnos do nogometa, s čimer je lahko tudi drugim v pozor.

Večina igralcev pa ni dosegla povprečja lanskega leta, ki je bilo za skorajda pol ocene višje. Nekoliko razočaral je Christian Wölbl, ki je dosegel le povprečje 3,2. Toda Christian je v času prvenstva nekajkrat trpel poškodbe, ki so ga ovirale na tekmah.

Preschern, Pappler, Lippusch, Blajs, Simon in Marjan Sadjak pa so igrali na vseh prvenstvenih tekmah. Preschern in Pappler celo vedno do zadnje minute. Enako Alois Sadjak, ki pa je manjkal na prvi prvenstveni tekmi proti WAC, ko se je šele pogajal s SAK.

Razveseljivo tudi dejstvo, da sta se mlada igralca Simon Sadjak in Zankl uveljavila v prvi ekipi. Predvsem Simon Sadjak je odkritje jeseni.

Povprečje ocen:

Ključ ocen:

- 6...vrhunski nastop
- 5...zelo dobro
- 4...dobro
- 3...zadovoljivo
- 2...slabo
- 1...zelo slabo

Alois Sadjak	4,4
Dinko Vrabac	4,1
Adi Preschern	4,0
dr. Ivan Ramšak	3,9
Gerhard Pappler	3,8
Manfred Hober	3,6
Rade Savić	3,6
Anton Blajs	3,5
Hermann Lippusch	3,5
Simon Sadjak	3,5
Robert Zankl	3,5
Franc Sadjak	3,4
Marjan Šmid	3,3
Marjan Sadjak	3,2
Christian Wölbl	3,2
Florian Sienčnik	3,0

Nastopi v minutah:

Gerhard Pappler in Adi Preschern sta igrala vse prvenstvene tekme (16), tako da sta dosegla maksimalno število minut (1440). Tudi Alois Sadjak je igral vse tekme do konca, manjkal pa je na prvi, ko še ni bil prav dogovorjen s SAK.

Gerhard Pappler	1440
Adi Preschern	1440
Hermann Lippusch	1390
Anton Blajs	1387
Alois Sadjak	1350
Rade Savić	1290
Marjan Sadjak	1183
Simon Sadjak	1031
Dinko Vrabac	1030
Marjan Šmid	1015
Christian Wölbl	934
dr. Ivan Ramšak	865
Franc Sadjak	813
Robert Zankl	283
Manfred Hober	250
Florian Sienčnik	112

Gledalci:

V 16 tekmah je obiskalo tekme SAK 9050 gledalcev. Povprečno na tekmo 566 gledalcev.

Doma: 3550 (povprečno 444 gledalcev)

Na tujem: 5500 (povprečno 687 gledalcev)

Statistika izpove, da je SAK na tujem še naprej privlačen, nena zadnje zato, ker ga gledalci želijo videti podležo.

Rekordno število gledalcev na tekmah SAK – 1500 v Wolfsbergu na prvi prvenstveni tekmi proti WAC.

Vrabac je vodil ekipo do zmage proti Wernbergu

SAK - Wernberg 2:1 (2:1)

SAK: Preschern 5, Savić 5, A. Sadjak 5, Pappler 5, M. Sadjak 4, F. Sadjak 4, Wölbl 4, Vrabac 5, Blajs 4, S. Sadjak 4, Lippusch 4 (65. Ramšak 0);

Igrišče ASV, 500 gledalcev

Sodnik: Joas (dober)

Streli: M. Sadjak (27./11-m.), Vrabac (40.) oz. Salfeldner (17.)

SAK U 19 - Wernberg 1:0 (Zankl)

Gostje iz Wernberga so bili pričakovano močan nasprotnik, toda SAK se ni pustil presenetiti. Gostje so sicer že v 17. minuti povedli z 1:0, toda nato je SAK pod režijo legionarja Vrabca tako rekoč izsilil zadetek. Po prekršku v kazenskem prostoru nad Wölblom, je M. Sadjak hladnokrvno izkoristil 11-metrovko. Dobrih 10 minut kasneje pa je Vrabac lepo zadel zmagoviti gol. V 2. polčasu bi moral SAK zadeti še dva gola, toda Blajs je dvakrat sam pred vratarjem zapravil priložnost.

Kapetan SAK Alois Sadjak je bil tudi na tekmi proti Wernbergu trdnjava v obrambi. slika NT/Fera

Tabele:

Nekdanja trdnjava na tujem je bila v jesenskem delu kar petkrat poražena. Zato pa je postal SAK na domačem igrišču očitno prava moč, kar v preteklih letih ni bil. SAK je doma premagal vse nasprotnike, le Matrieu je uspelo odnesti točko iz Celovca. In še to: SAK je doma prejel le 3 zadetke, na tujem pa kar 10. Trener Ramšak je prepričan, da bo njegova ekipa vigredi nadaljevala serijo zmag na domačem igrišču ter popravila slabo na tujih.

KOROŠKA LIGA

1. VSV	16	12	1	3	29:8	25
2. WAC	16	9	5	2	28:13	23
3. SAK	16	10	1	5	25:13	21
4. Breže	16	8	5	3	25:14	21
5. Treibach	16	8	5	3	20:14	21
6. Lienz	16	7	6	3	32:17	20
7. Trg/Feldk.	16	7	4	5	25:14	18
8. Wernberg	16	5	6	5	31:28	16
9. Wietersdorf	16	5	5	6	18:16	15
10. Austria	16	6	3	7	18:18	15
11. Lendorf	16	6	3	7	16:19	15
12. Matrieu	16	3	6	7	12:21	12
13. Pliberk	16	4	4	8	12:21	12
14. A. Wolfsberg	16	4	2	10	17:33	10
15. Borovlje	16	3	3	10	18:43	9
16. Velikovec	14	0	1	13	8:42	1

(Prvi trije, trenutno VSV, WAC in SAK, se ob koncu prvenstva uvrstijo v regionalno ligo, zadnji na lestvici, trenutno Velikovec, pa izpade iz lige.)

Naslednje kolo – 17. (19./20. marec 1994): Borovlje - SAK, Lienz - Treibach, Wernberg - VSV, Austria - Trg/Feldk., Breže - Wietersdorf, WAC - Velikovec, Pliberk - A. Wolfsberg, Lendorf - Matrieu;

DOMA

1. SAK	8	7	1	0	17:3	15
2. VSV	8	7	0	1	18:3	14
3. Treibach	8	7	0	1	14:4	14
4. Lienz	8	5	2	1	24:9	12
5. WAC	8	4	3	1	16:8	11
6. Austria	8	5	1	2	11:4	11
7. Trg/Feldk.	8	4	2	2	14:6	10
8. Lendorf	8	4	2	2	11:8	10
9. Wietersdorf	8	3	3	2	11:6	9
10. Wernberg	8	3	3	2	17:14	9
11. Matrieu	8	2	5	1	11:9	9
12. Breže	8	3	2	3	8:8	8
13. Pliberk	8	3	2	3	7:7	8
14. A. Wolfsberg	8	3	1	4	9:12	7
15. Borovlje	8	2	2	4	9:12	6
16. Velikovec	8	0	2	6	6:12	2

NA TUJEM

1. Breže	8	5	3	0	17:6	13
2. WAC	8	5	2	1	12:5	12
3. VSV	8	5	1	2	11:5	11
4. Trg/Feldk.	8	3	2	3	11:8	8
5. Lienz	8	2	4	2	8:8	8
6. Wernberg	8	2	3	3	14:14	7
7. Treibach	8	1	5	2	6:10	7
8. SAK	8	3	0	5	8:10	6
9. Wietersdorf	8	2	2	4	7:10	6
10. Lendorf	8	2	1	5	5:11	5
11. Austria	8	1	2	5	7:14	4
12. Pliberk	8	1	2	5	5:14	4
13. Matrieu	8	1	1	6	1:12	3
14. A. Wolfsberg	8	1	1	6	8:21	3
15. Borovlje	8	1	1	6	9:31	3
16. Velikovec	8	0	1	7	5:24	1

SŠK OBIR VABI NA

Občinski šahovski turnir

Od petka, 12. 11. 93, do nedelje, 14. 11. 93, vabi Slovenski športni klub Obir na občinski šahovski turnir, kate-rega se lahko udeležijo tako mladi kot tudi odrasli. Tekmovalo se bo v naslednjih starostnih skupinah:

– mladinci in mladinke do 15 let

– odrasli nad 15 let

– igralci z ELO točkami

Prijave sprejema do danes (do 16. ure) Anka Hribar na Posojilnici-Bank Železna Kapla.

Kraj tekmovanja: v gostilni Piroutz „ZUZE“ v Železni Kapli.

Besedo namesto rož^v

Svetlana Makarovič gostuje na Koroškem

S pravljico o kokoški Emiliji, ki ni hotela več dati svojega jajca gospodnji, ker ta do nje ni bila dovolj vpljudna, je te dni navdušila Svetlana Makarovič otroke v naših vrtcih in ljudskih šolah. Izvrstno pevko, igralko in pesnico Makarovičevo, ki je med našimi mladimi že zelo dobro znana, je povabila Krščanska kulturna zveza. In tudi tokrat lahko rečemo, da so jo naši otroci zelo navdušeno in pristržno sprejeli.

Za mladince pa je Svetlana Makarovič pripravila kabaret „Namesto rož“, s katerim je povedala, da naj bi ljudje z besedami izpovedali to, kar naj bi pomenile rože, saj roža, ta lepi čudež narave, predčasno umre, izrečena beseda pa ostane živa.

Razstava ziljskih noš na družinskem sejmu

Krščanska kulturna zveza in Mohorjeva se bosta z razstavo ziljskih noš, ki sta jo pripravili dr. Marija Makarovič in akademska slikarka Jana Dolenc, predstavili na letošnjem družinskem sejmu, ki bo v času od četrta, 11. novembra, do nedelje, 14. novembra. Razstava noš in oblačilne kulture pri Zilji bo dnevno na ogled od 9.00 do 18.00 ure v hali 5 celovškega sejmišča.

Razstava prikazuje starejšo in mlajšo nošo kmečkega in kmečko-delavskega prebivalstva ter oblačilno kulturo slovensko govorečega prebivalstva od Potoč do Brnce.

Obiskovalci se bodo na razstavi lahko seznanili z oblačilnim blagom in dejavnostmi. Na ogled pa bo tudi upodobitev moške in ženske praznje ter delovne noše od zadnje četrte 18. stoletja naprej. Predstavljen pa bo tudi nakit in priческа ter otroška obleka.

Obeta se torej zanimiva razstava, ki se jo splača ogledati.

Lidija Vouk, študentka: In to vprašate študenta? Če bi imela denar, bi potovala in bi denar verjetno takoj zapravila, ker doslej nisem imela možnosti, da bi lahko razpolagala z večjo vsoto. Če bi imela več denarja, bi ga verjetno dala na hranilno knjižico, čeprav so obresti nizke. Špekulacija na borzi bi bila preveč tvegana.

Marko Sommeregger, podjetnik: Če bi imel denar, bi ga investiral v igralce SAK, ker je to živeči kapital. Kot odbornik Posojilnice svetujem ljudem, da se na svoji banki informirajo o raznih možnostih nalaganja kapitala. Hranilna knjižica danes ni najbolj učinkovita oblika varčevanja. Ljudje, ki ljubijo riziko, npr. lahko špekulirajo na borzi.

Sonja Moritsch, tajnica: Pravzaprav ne zaslužim toliko, da bi si morala delati preglavice, kako bi bilo najbolj smiselno nalagati kapital. Kljub temu pa gledam na to, da si vedno spet prihranim nekaj šilingov. Osebnost imam največje zaupanje v naše domače banke, kjer tudi varčujem, pri ponudbah zavarovalnic pa sem skeptična.

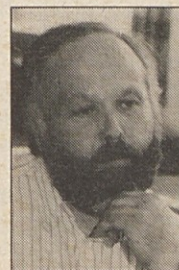

Ali je v današnjem času sploh še smiselno varčevati?

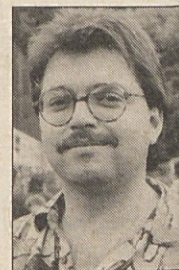
Pripravila H. Stingler

Mag. Štefan Schellander, profesor: Danes se ne splača nalagati denar na hranilno knjižico, po drugi strani pa se tudi ne splača imeti dolgov, ker so obresti še previsoke. Trenutno še varčujem, v prihodnje pa bom verjetno več špekuliral na borzi. Trenutno je najbolje investirati v razne fondе, potrebno pa je, da imaš dobrega svetovalca.

Miha Zablatnik, kmet: Varčevati mora vsak človek. Za kmeta more biti v tem smislu edini cilj, da vlaga v svoje posestvo vse, da obdrži čim bolj kvalitetno in zdravo površino in živalim najbolj ustrezajoče rejne pogoje. Zame je trenutno najboljša investicija imeti namesto hranilne knjižice dobre proizvodne razmere.

Andrej Lampichler, nastavljenec: Kot nastavljenec ne zaslužiš toliko, da bi si lahko nalagal večji kapital. Kljub temu pa se mi zdi potrebno, da si naložiš po možnosti vsaj majhno rezervo. Osebnost nisem špekulant in zato nalagam svoj drobiž na hranilno knjižico, čeprav se zavedam, da dobim trenutno le razmeroma malo obresti.